مخکې تر هر څه د لاسو پرېولل زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ماشومانو ته د اوداسه ګټې بیان کړئ. ★الله تعالی پاکي کوونکي خوښوي.(۱) بېشکه الله تعالی اودس کوونکو ته د هغوی ګناهونه وربخښي.(۲) په اوداسه سره ناپاکي او چټلي لیري کیږي. ★ماشومانو ته اودس کول ور زده کړئ یعني دا چي تر اوداسه مخکي په زړه کي اراده وکړي چي د الله جل شانهُ د راضي کولو او پاکۍ حاصلولو لپاره اودس کوم.(۳) د بسم الله الرحمٰن الرحیم په ویلو سره اودس شروع کړئ.(۴) اول لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ.(۵) لومړی راسته او بیا چپه لاس پرېولئ.(٦) او ګوتي هم خلال کړئ.(۷) که دي انګشتری په ګوته وي نو هغه سره وښوروئ.(۸) که پر لاسو باندي داسي رنګ وي یا رنګ ناخن وي چي اوبه تر پوستکي پوري نه سي رسېدلای نو هغه لیري کړئ چي اوبه د بدن تر هغو برخو پوري ورسیږي چي په اوداسه کي ئې پرېولل ضروري دي او دې ته باید ښه پام وسي چي په اوداسه کي یو ځای وچ پاته نه سي.(۹)

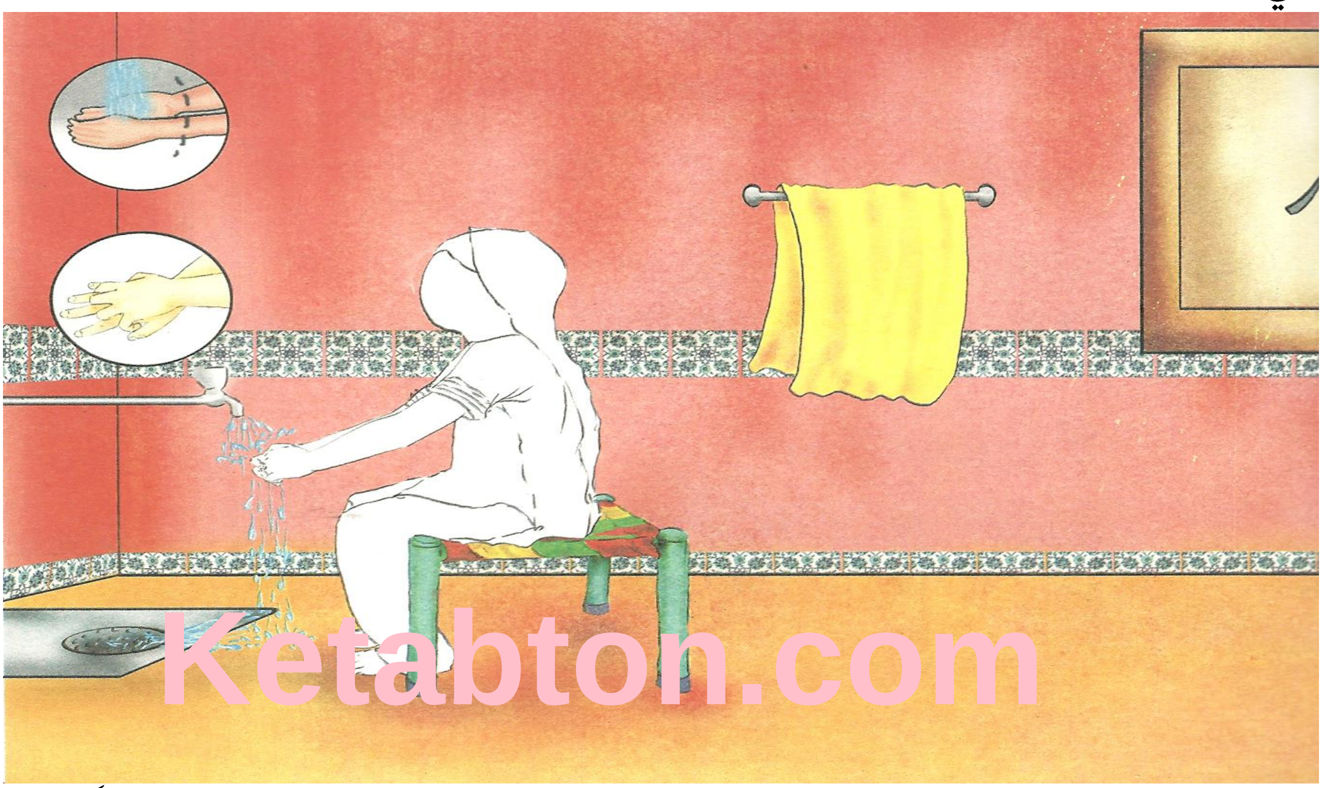
Ketabton.com

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اوداسه ګټې کومي دي؟ د اوداسه نیت څنګه کیږي؟ د څه شي په ویلو سره باید اودس شروع کړل سي؟ لاسونه باید څنګه او تر کومه ځایه پرېولل سي؟ آیا ګوتي خلالېدل غواړي؟ که پر بدن داسي یو شی وي چي د اوداسه اوبه بدن ته نه پرېږدي نو څه باید وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وو ایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[1]: التوبة: ۱۰۸.
[2]: صحیح المسلم: باب خروج الخطایا مع ماء الوضوء، حدیث نمبر:۵۷۷- ۵۷۸، ۱۲۱مخ.
[3]: صحیح البخاری: باب کیف کان بدء الوحی، حدیث نمبر:۱، ۱مخ
[4]: سنن ابی داؤد: باب فی التسمیة علی الوضوء، حدیث نمبر:۱۰۱، ۱۰۲، ۳۱مخ.
[5]: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حدیث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.
[6]: صحیح البخاری: باب التیمن فی الوضوء والغسل، حدیث نمبر۱۶۸، ۳۴مخ
[7]: سنن الترمذی:باب فی تخلیل الاصابع، حدیث نمبر:۳۸-۳۹، ۱۲مخ.
[8]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی تحریک الخاتم فی الوضوء، حدیث نمبر: ۴۲۴- ۴۳۴، ۳۷۰- ۳۷۲مخونه.
[9]: صحیح المسلم: باب وجوب استیعاب جمیع اجزاء محل الطهارة، حدیث نمبر۵۷۶، ۱۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته خوله پرېولل هم رازده کړه

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ ماشومان وپوهوئ چي مسواک ووهي.(۱۰) د مسواک ګټې ورته بيان کړئ چي خوله پاکوي او الله تعالی په راضي کيږي.(۱۱) مسواک وهل سنت عمل دئ.(۱۲) د کوم لمانځه دپاره چي مسواک وهل سوئ وي تر هغو اويا (۷۰) لمنځونو ښه دئ چي د هغه لپاره مسواک نه وي وهل سوئ.(۱۳) که مسواک پيدا نه سي نو پر ځای ئې د غاښو برس يا د راسته لاس د شهادت ګوته وکاروئ.(۱۴) مسواک بايد د غاښو پر راسته او چپه خواوو ووهل سي.(۱۵) بيا درې واره په ښه توګه غرغره وکړئ.(۱٦) په راسته لاس خوله پرېولل سنت طريقه ده.(۱۷) او درې واره په ښه توګه په پزه اوبه وګرځوئ.(۱۸) په چپه لاس پزه سوڼ کړئ.(۱۹)

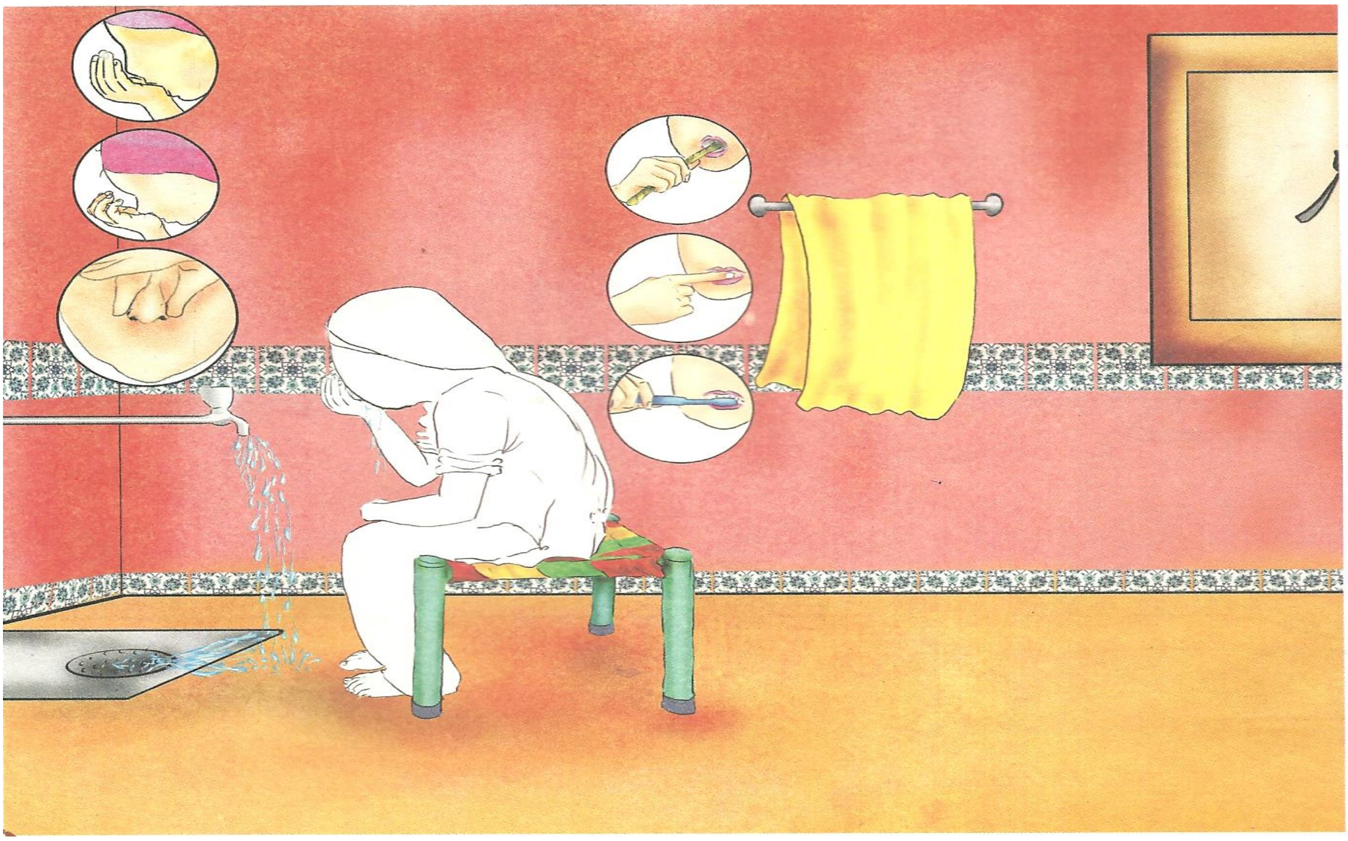

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د مسواک ګټې څه دي؟ که مسواک نه وي څه بايد وکړل سي؟ خوله بايد په کوم لاس پرېولل سي؟ د مسواک وهلو سنت طريقه کومه ده؟ څو واره بايد په پزه اوبه وګرځول سي؟ پزي ته بايد په کوم لاس اوبه ور واچول سي؟ پزه بايد په کوم لاس پاکه سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۱۰]: صحيح البخاری: باب السواک يوم الجمعة، حديث نمبر: ۸۸۷- ۸۸۹، ۱۴۳مخ.
[۱۱]: سنن النسائی: باب الترغيب فی السواک، حديث نمبر:حديث نمبر: ۵، ۱مخ.
[۱۲]: صحيح البخاری: باب السواک، حديث نمبر: ۲۴۴. ۴۵مخ.
[۱۳]: مرقاة المفاتيح شرح مشكاة المصابيح، باب السواک، حديث نمبر: ۳۸۹، ۲ټوک، ۹۲مخ.
[۱۴]: كنز العمال: السواک، حديث نمبر:۲۶۱۶۳، ۹ټوک، ۱۳۷مخ.
[۱۵]: ويستحب ان يبدأ بالجانب الايمن من فمه عرضًا. مرقاة المفاتيح: ۸۰مخ، ۲ټوک. رياض الصالحين: حديث نمبر: ۸۳۲، ۲۲۱مخ.
[۱۶]: صحيح البخاری: باب المضمضة فی الوضوء، حديث نمبر:۱۶۴، ۳۳مخ.
[۱۷]: صحيح النسائی: باب بأی اليدين يتمضمض، حديث نمبر: ۸۵، ۱۱مخ.
[۱۸]: صحيح البخاری: باب الاستنثار فی الوضوء، حديث نمبر:۱۶۱، ۳۳مخ.
[۱۹]: سنن النسائی:باب بأی اليدين يستنثر، حديث نمبر:۹۱، ۱۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماته د مخ پرېولل را وښيه

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ★ درې واره مکمل مخ پرېوله.(۲۰)يعني د وربېنتانو د راشنه کېدو ځخه بيا د زني تر لاندي برخې پوري او د يوه غوږد نرمۍ ځخه بيا تر د بل غوږ تر نرمۍ پوري ټوله مخ پرېولي.(۲۱)

تمرين: د ماشومانو ځخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: مخ بايد څو واره پرېولل سي؟ د کوم ځای ځخه تر کوم ځايه بايد پرېولل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۲۰]: صحيح البخارى: باب الوضوء ثلاثا ثلاث، حديث نمبر:۱۵۹، ۳۲مخ.

[۲۱]: وحد الوجه من قصاص الشعر الى اسفل الذقن والى شحمتى الاذنين. الهداية: كتاب الطهارت، ۳۰مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس د ټوله لاسپرېولل را زده کړه

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ دواړه لاسونه درې واره د ځنګلو سره پرېولئ.(۲۲) او ماشومانو ته دا هم ور وښیاست چې په ټولو ښو کارونو کې د راسته طرف څخه شروع کول د نبي علیه سلام سنت طریقه ده.(۲۳) نو تاسو یوازې په اوداسه کې نه بلکه په هر کار کې دې ته پام وکړئ مثلاً: اول راسته لاس بیا چپه لاس، اول راسته پښه بیا چپه پښه. ★ کوم ځای چې په اوداسه کې پرېولل غواړي که پر هغه ځای باندې یو شی وي لکه ساعت، لاس بند، بنګړي، غوږوالي، لاس بند، انګشتری یا رنګ ناخونو پام مو وي چې باید وښورول سي تر څو د بدن لاندې حصې ته اوبه ورسیږي.(۲۴)

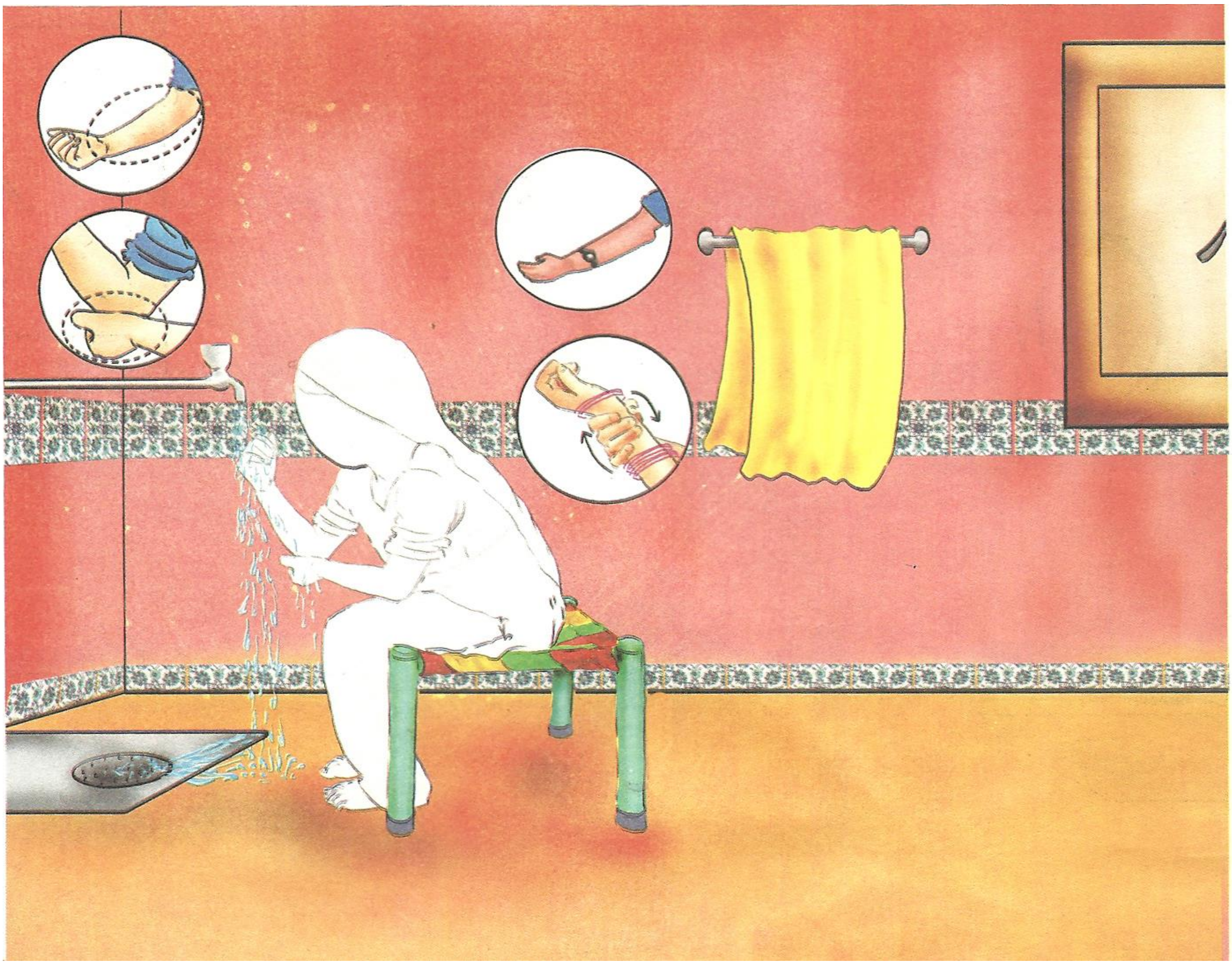

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتنې وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: لاس باید څو واره پرېولل سي؟ تر کومه ځایه باید پرېولل سي؟ که چا یو شی په لاس کړئ وي نو باید څه شی په پام کې ونیسي؟(دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۲۲]: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاث، حدیث نمبر:۱۵۹، ۳۲مخ.
[۲۳]: صحیح البخاری: باب التیمن فی الوضوء والغسل، حدیث نمبر۱۶۸، ۳۴مخ
[۲۴]: صحیح المسلم: باب وجوب استیعاب جمیع اجزاء محل الطهارة، حدیث نمبر۵۷۶، ۱۲۱مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سر مسح څنګه کيږي؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: يو وار د ټول سر مسح وکړئ. د سر د مسح کولو اسانه طريقه دا ده چي د دواړو لاسو ګوتي او ورغوي لانده کړل سي او د سر پر مخکنۍ برخه کښېښول سي او دا رقم شا ته کش کړل سي چي ټول سر مسح سي.(۲۵)د سر (د مسحي) سره، د ګوتو په شا باندي د غاړي اخري حصه يعني څټ مسح هم وکړئ.(۲٦)

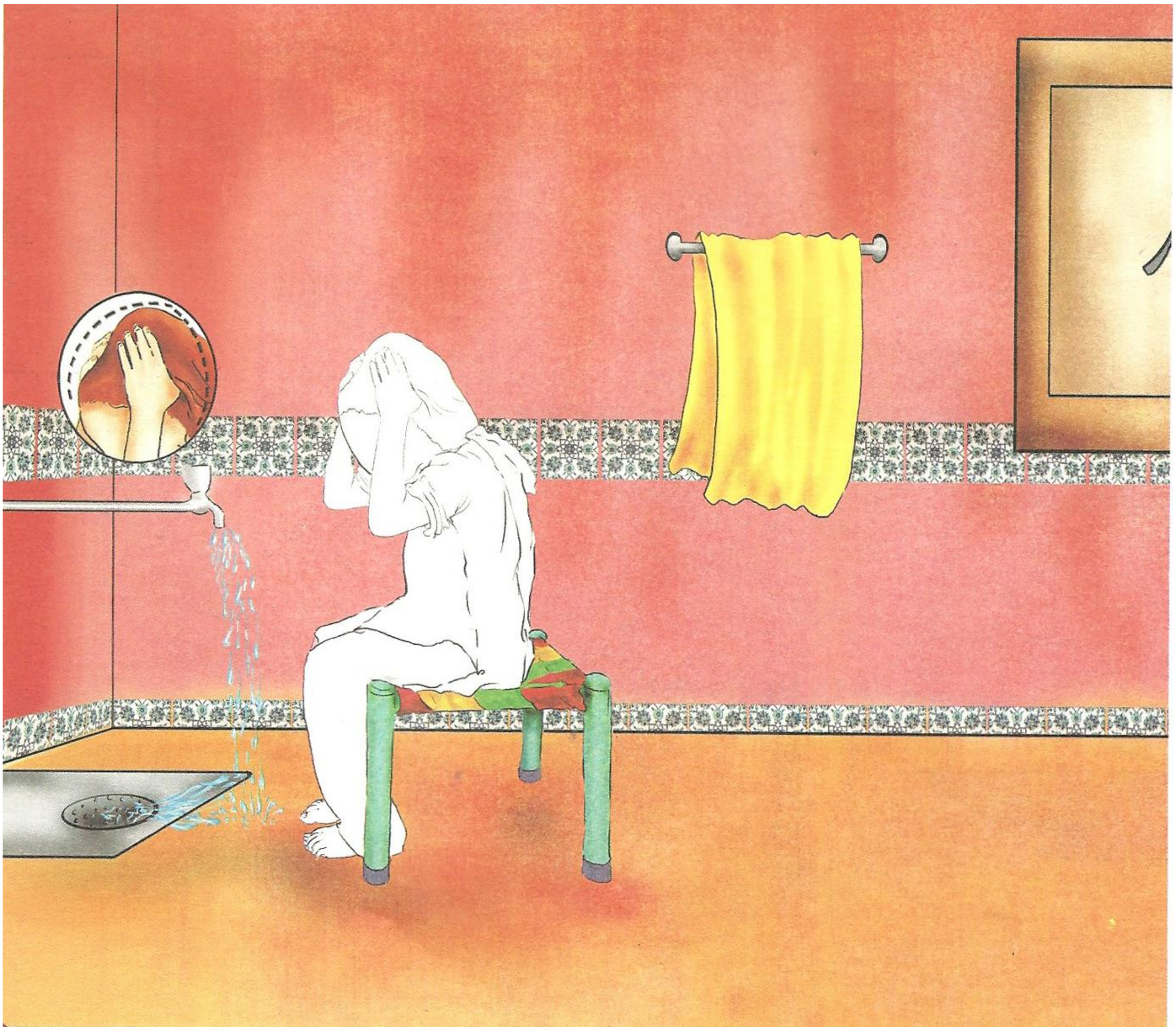

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: سر بايد څو واره مسح سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري بايد مسح سي؟ د سر د مسحه کولو دپاره اسانه طريقه کومه ده؟ آيا د سر سره بايد د غاړي مسح هم وکړل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[25]: صحيح البخارى: باب مسح الرأس مرة، حديث نمبر:۱۹۲، ۳۸مخ.

[26]: فقد روى مرفوعًا من توضأ ومسح عنقه وقى الغل يوم القيمة. رواه الديلمى فى مسند الفردوس. الفقه الحنفى فى ثوب الجديد: ۱توک، ۷۹مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو د غوږ مسح څنګه وکړم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★د سر تر مسحې وروسته يو وار د غوږو مسحه هم وکړئ. د غوږو د مسحې لپاره دوهم وار د لاسو لندولو ضرورت نسته بلکه د سر د مسحې لپاره چې لاسونه لانده سوي وه هغه کافي دي.(۲۷) د غوږو د مسحې اسانه طريقه دا ده چې د غوږو په سوريانو او دننه برخه کې شاوخوا د شهادت ګوتې سره راتيرې کړئ او په بټو ګوتو سره د غوږو شا مسح کړئ.(۲۸) او د غوږونو په سوريو کې خمچه ګوته ونږوروئ.

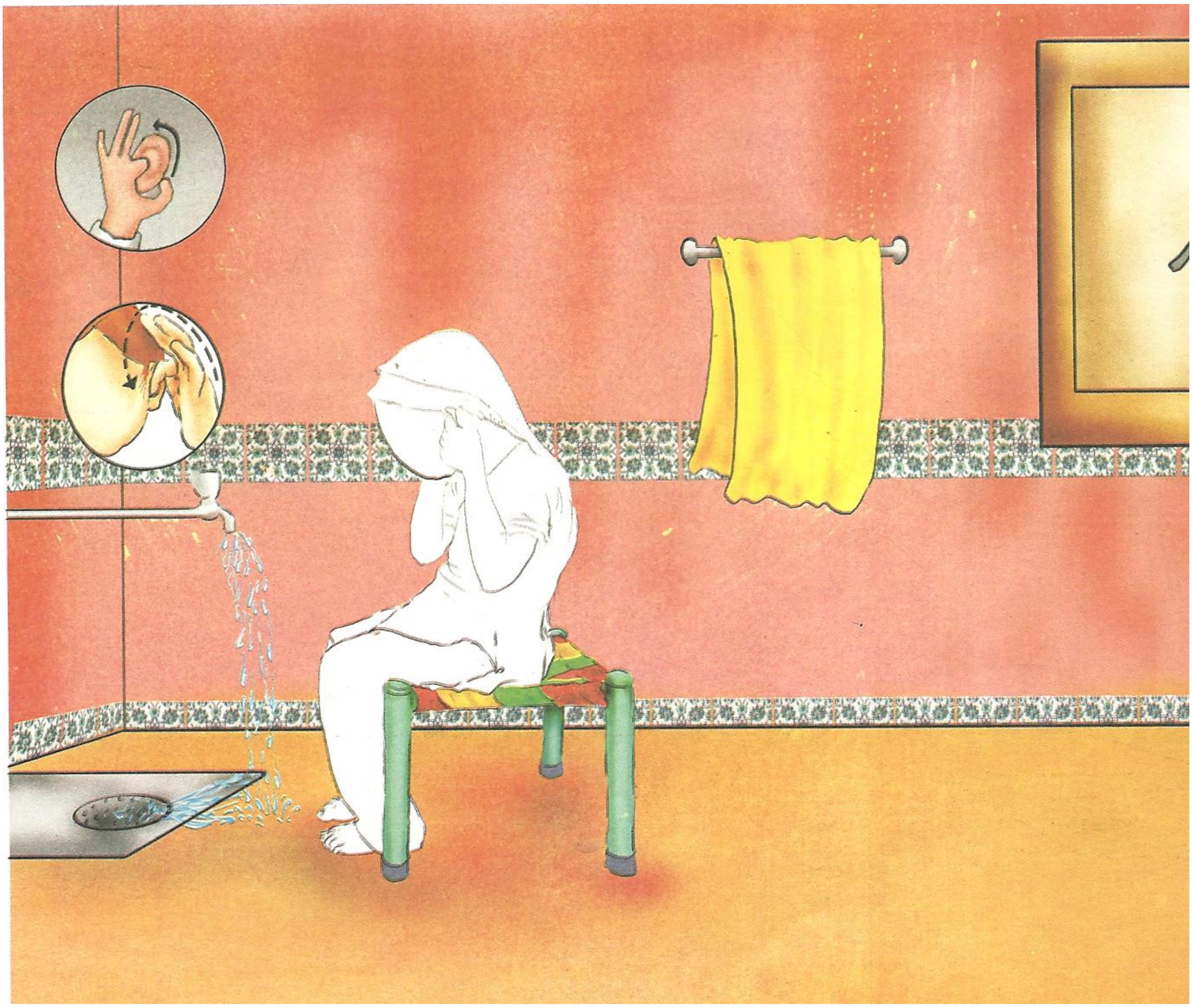

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د غوږو مسح بايد څو واره وسي؟ آيا د غوږو د مسح کولو لپاره لاسونه بيا لندېدل غواړي؟ غوږونه بايد څنګه مسح سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[27]:سنن نسائی: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انهما من الرأس، حديث نمبر:۱۰۲- ۱۰۳، ۱۴مخ.
[28]: سنن نسائی: باب مسح الاذنين مع الرأس و ما يستدل به على انهما من الرأس، حديث نمبر:۱۰۲- ۱۰۳، ۱۴مخ.
وايضًا: حاشية الطحطاوی علی مراقی الفلاح، ۷۶مخ. وايضًا: الفقه الحنفی، ۱ټوک، ۷۸مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښې باید څنګه پرېولل سي؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ پښې د بجلکو سره درې واره پرېولئ.(۲۹) پام کوئ چي تلي، بجلکي یا پوندي وچي پاته نه سي. اول راسته پښه پرېولئ بیا چپه پښه. ★ د پښو ګوتي هم خلال کړئ.(۳۰) اودس په ترتیب سره وکړئ، یعني اول نیت وکړئ،بیا بسم الله ووایاست، بیا دواړه لاسونه تر مړوندو پوري پرېولئ او ګوتي هم خلال کړئ، بیا مسواک ووهئ او خوله پرېولئ، بیا پزي ته اوبه واچوئ، بیا مخ پرېولئ، بیا تر څنګلو پوري لاسونه پرېولئ، بیا د سر ، غوږونو او غاړي مسح وکړئ او بیا پښې پرېولئ.(۳۱)

د اوداسه فرضونه څلور دي: درې اندامونه پرېولل او یو اندام مسح کول. یعني (۱) مخ پرېولل (۲) دواړه لاسونه د څنګلو سره پرېولل (۳) دواړي پښې د بجلکو سره پرېولل (۴) د سر مسح کول (۳۲) (که ددغو فرضو څخه یو هم پاته سي نو اودس نه صحیح کیږي چي بیا لمونځ هم نه صحیح کیږي)

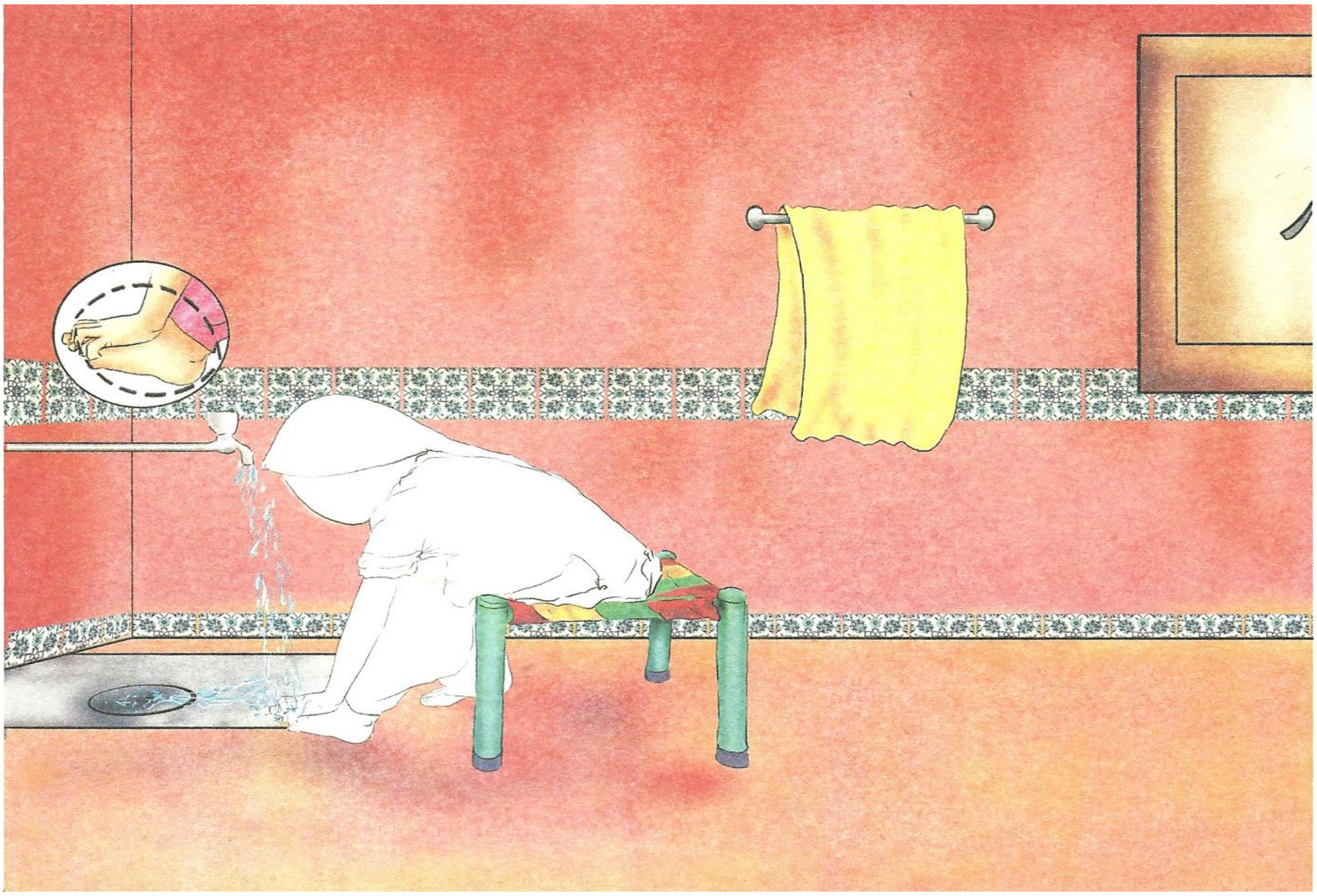

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: پښې باید څو واره پرېولل سي؟ د کوم ځای څخه تر کوم ځای پوري باید پرېولل سي؟ آیا د پښې ګوتي خلالېدل غواړي؟ د اوداسه ترتیب څنګه دئ؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۲۹]: صحیح البخاری: باب الوضوء ثلاثا ثلاثا، حدیث نمبر: ۱۵۹، ۳۲مخ.
[۳۰]: سنن الترمذی:باب فی تخلیل الاصابع، حدیث نمبر:۳۸- ۴۰، ۱۲مخ.
[۳۱]: صحیح المسلم: باب صفة الوضوء وکماله، حدیث نمبر:۵۳۸- ۵۳۹، ۱۱۴- ۱۱۵مخونه.
[۳۲]: المائدة: ۶.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ته اذان د سم تلفظ سره را پیاد کړه او د آذان جواب هم را زده کړه

اَللّٰهُ اَکْبَر اَللّٰهُ اَکْبَر — اَللّٰهُ اَکْبَراَللّٰهُ اَکْبَر

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰه اِلَّا الله — اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰه اِلَّا الله

اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ الله — اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ الله

حَیَّ عَلَی الصَّلوه — حَیَّ عَلَی الصَّلوه

حَیَّ عَلَی الْفَلَاح — حَیَّ عَلَی الْفَلَاح

اَللّٰهُ اَکْبَر — اَللّٰهُ اَکْبَر

لَا اِلٰه اِلَّا الله(۳۳)

ماشومانو ته ئي ور زده کړئ: ★انجونو ته اذان د تلفظ سره ورپیاد کړئ مګر انجونو ته اذان یوازي ددي لپاره ورپیاد کړئ چي د اذان جواب ورکولای سي او ماشومانو ته وواياست چي انجوني باید اذان و نه کړي.(۳۴) او په کښنته اواز جواب ورکړئ. ★ د اذان جواب زده کړئ. طریقه یې دا ده چي مؤذن څه وايي هغه دي تکراروي، البته د حَیَّ عَلَی الصّلوه ، حَیَّ عَلَی الْفَلَاح په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّتَ اِلَّا بِاللّٰهِ ویل کیږي.(۳۵) د سهار په اذان کي دغه توري وراضافه کیږي، اَلصَّلوةُ خَیْرٌ مِّنَ النَّوْم.(۳٦) د اَلصَّلوةُ خَیْرٌ مِّنَ النَّوْم په جواب کي صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ ویل کیږي.(۳۷)

تمرین: اذان او درود شریف د سم تلفظ سره ورته وواياست، د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئي ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اذان جواب ښنګه ورکول کیږي؟ د حَیَّ عَلَی الصّلوه ، حَیَّ عَلَی الْفَلَاح په جواب کي باید څه وویل سي؟ د اَلصّلوةُ خَیْرٌ مِّنَ النَّوْم په جواب کي باید څه وویل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

تر اذان وروسته کومه دعاء وکړم؟

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ ۞ وَالصَّلوةِ الْقَآئِمَةِ ۞ آتِ مُحَمَّدَ نِ الْوَسِیْلَةَ وَالْفَضِیْلَةَ ۞ وابْعَثْهُ مَقَاماً مَّحْمُوْدَ نِ الَّذِیْ وَعَدْتَّهُ ۞ اِنَّکَ لَا تُخْلِفُ الْمِیْعَادَ.(۳۸)

۳۳: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر:۵۰۱/۴۹۹، ۱۱۱- ۱۱۲مخونه.
۳٤: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی النساء من قال لیس علیهن أذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶-۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.
۳۵: صحیح المسلم: باب استحباب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم یصلی علی النبی ﷺ ثم یسأل الله له الوسیلة، حدیث نمبر:۸۴۸- ۸۵۱، ۱۶۳مخ.
۳٦: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر:۵۰۰/۵۰۱/۵۰۴، ۱۱۲- ۱۱۳مخونه.
۳۷: الاذکار النوویة: باب ما یقول من سمع المؤذن والمقیم، ۳۶مخ.
۳۸: صحیح البخاری: باب الدعاء عند النداء، حدیث نمبر:۶۱۴، ۱۰۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس اقامت هم را زده کړه

اَللّٰهُ أَكْبَر اَللّٰهُ أَكْبَر	اَللّٰهُ أَكْبَرَاللّٰهُ أَكْبَر
أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا اللّٰه	أَشْهَدُ أَنْ لَّا اِلٰه اِلَّا اللّٰه
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰه	أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰه
حَیَّ عَلَی الصَّلوه	حَیَّ عَلَی الصَّلوه
حَیَّ عَلَی الْفَلَاح	حَیَّ عَلَی الْفَلَاح
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاۃُ	قَدْ قَامَتِ الصَّلَاۃُ
اَللّٰهُ أَكْبَر	اَللّٰهُ أَكْبَر

لَا اِلٰه اِلَّا اللّٰه(۳۹)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ د اذان تر جواب وروسته باید پر نبي کریم علیه سلام درود شریف وویل سي.(۴۰)ماشومانو ته د اذان دعاء او اقامت د سم تلفظ سره ور پیاد کړئ. خو اقامت یوازي ددې لپاره چي انجوني د ضرورت په وخت کي په کښته آواز جواب ورکړي.(۴۱)ماشومانو ته دا ور زده کړئ چي د اذان تر جواب وروسته باید د نبي کریم علیه سلام لپاره د وسیلې دعاء وکړي تر څو د قیامت په ورځ مو د رسول الله صلی الله علیه وسلم شفاعت نصیب سي.(۴۲) هر وخت چي د نبي کریم صلی الله علیه وسلم نوم یاد سي نو صلی الله علیه وسلم وواياست.(۴۳) د اقامت جواب زده کړئ: طریقه ئې دا ده چي مؤذن څه وایي هغه دي تکراروي، البته د حَیَّ عَلَی الصَّلوه ، حَیَّ عَلَی الْفَلَاح په جواب کي لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّتَ اِلَّا بِاللّٰهِ ویل کیږي ★ د قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوۃ کي باید أَقَامَهَاللّٰهُ وَ اَدَامَهَا وویل سي.(۴۴) ماشومانو ته په ټوله کتاب کي هر ځای وقف ور زده کړئ. مثلاً: د وقف په وخت باید آخري حرف ساکن وي، د وقف په حالت کي دوه زوره والا تنوین په الف بدلیږي او په وقف کي ګول تاء (ۃ) په هاء (ہ) بدلیږي.

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: د اذان او اقامت څه فرق دئ؟ د اذان دعاء د سم تلفظ سره ورځخه واورئ؟ د ماشومانو څخه د وسیلې دعاء او اقامت د سم تلفظ سره واورئ؟ د ماشومانو څخه وپوښتئ چي په اقامت کي د قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوۃ په جواب کي باید څه وویل سي او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کړئ.

[۳۹]: سنن ابی داؤد: باب کیف الاذان، حدیث نمبر: ۵۰۷/۵۰۶/۵۰۲/۴۹۹، ۱۱۱-۱۱۴مخونه، وفی الباب فی الاقامة، حدیث نمبر:۱۱۶،۵۱۰مخ.

[۴۰]: صحیح المسلم: باب استحباب القول مثل قول المؤذن لمن سمعه ثم یصلی علی النبی ﷺ ثم یسأل الله له الوسیلة، حدیث نمبر:۸۴۸، ۱۶۳مخ.

[۴۱]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی النساء من قال لیس علیهن أذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶- ۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.

[۴۲]: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی النساء من قال لیس علیهن أذان ولا اقامة، حدیث نمبر: ۲۳۲۶- ۲۳۳۵ ،۲ټوک ۳۶۶- ۳۶۷مخونه.

[۴۳]:سنن الترمذی: باب قول رسول الله صلی الله علیه وسلم (رغم انف رجل)، حدیث نمبر: ۳۵۴۵-۳۵۴۶، ۸۰۸ مخ.

[۴۴]: سنن ابی داؤد: باب ما یقول اذا سمع الاقامة، حدیث نمبر:۵۲۸، ۱۱۹ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه تر آداء مخکي کوم شيان په ياد ولرم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ تر لمانځه مخکي په ياد ولرئ چي تاسو بايد اودس ولرئ.(۴۵) ستاسو کالي(۴٦) او د لمانځه ځای بايد پاک وي.(۴۷) او ستاسو مخ بايد د قبلې خوا ته وي.(۴۸) تر لمانځه مخکي مو بايد دې ته ښه پام وي چي د مخ، لاسونو او پښو څخه ماسِوا ستاسو ټول بدن بايد په جامه پټ وي.(۴۹) ځکه که د سرد وربښتانو، غوږيا د بدن د بلي برخي څلورمه حصه د دومره وخت لپاره ښکاره سي چي د يوه رکن (درې واره سبحان ربی العظيم په اندازه) پکښي ويل کيږي نو لمونځ نه صحيح کيږي خو که ددې څخه کم وخت ښکاره پاته سي او بيا يې ژر پټ کړي نو لمونځ صحيح دئ خو دا کار ګناه ده.(۵۰) ته بايد سيده ودرېږې او نظر دې هم د سجدې پر ځای وي. داسي سيده ولاړه چي د سجدې ځای ليدلای سې.(۵۱) ستا د پښو ګوتي هم بايد د قبلې طرف ته وي او دواړي پښې سيده د قبلې طرف ته کړه.(۵۲) (پښې راسته او چپه خوا ته کږول د سنت خلاف دي)
★انجونو ته ور زده کړئ چي لمونځ بايد يوازي وکړي.

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د ماشومانو څخه وپوښتئ چي د لمانځه د شروع کولو څخه مخکي بايد کوم شيان په پام کي ونيول سي؟ ستاسو مخ بايد کومي خوا ته وي؟ او ستاسو نظر بايد پر کوم ځای وي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

د لمانځه د شروع کولو پر وخت بايد کوم شيان په پام کي ونيسم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ماشومان پوه کړئ چي د ستر په خاطر د انجونو لپاره د کور په خونه کي لمونځ کول ډېر ښه دئ.(۵۳) په زړه کي نيت وکړه چي فلانی لمونځ کوم، په ژبه ويل ضروري نه دي. ★ د لمانځه د شروع په وخت کي بايد لاسونه تر غوږو پوري نه بلکه تر اوږو پوري پورته سي او هغه هم په پوړني کي دننه، د پوړني څخه را ايستل او بيا پورته کول نه دي په کار.(۵۴) او بيا لاسونه داسي پورته کړئ لکه لوړ چي يې بيان وسو، الله اکبر ووایاست او لاسونه پر سينه داسي کښېږدئ چي د راسته لاس ورغوئ د چپه لاس پر شا باندي وي.(۵۵) انجوني دي د هلکانو په رکم تر نامه لاندي لاسونه نه نيسي.(۵٦)

---

[٤٥]: المائده: ايت نمبر:۶.
[٤٦]: المدثر: ايت نمبر:۴.
[٤٧]: البقرة: ايت نمبر:۱۲۵ و فی سنن ابی داؤد: باب اتخاذ المساجدفی الدور، حديث نمبر:۴۵۵-۴۵۶، ۱۰۳- ۱۰۴مخونه.
[٤٨]: البقرة: ايت نمبر:۱۴۴.
[٤٩]: سنن ابوداؤد، کتاب الطهارت، باب المرأة تصلی بغير خمار، حديث نمبر:۶۴۱، ۱۴۰مخ.
[٥٠]: وهی فی الصلوة مکشوفة الرأس او نحوه فسترته بعمل قليل قبل اداء رکن جازت.. الخ. کبيری: ۲۱۵مخ.
[٥١]: کنز العمال: حروف الصاد، کتاب الصلاة، من قسم الاقوال، الباب الثانی فی احکام الصلاة ومفسداتها ومکملاتها، الفصل الثالث، حديث نمبر: ۲۰۰۹۸، مخ.
[٥٢]: صحيح البخاری: باب يستقبل باطراف رجليه القبلة. باب نمبر ۱۳۱، ۱۳۱مخ.
[٥٣]: سنن ابی داؤد: باب التشديد فی ذلک، حديث نمبر: ۵۶۹-۵۷۱، ۱۲۷مخ.
[٥٤]: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی المرأة اذا افتتحت الصلاة الی أين ترفع يديها، حديث نمبر:۲۴۸۶- ۲۴۹۰، ۴۲۱- ۴۲۲مخونه.
۵۵: صحيح المسلم: باب وضع يده اليمنی علی اليسری بعد تکبيرة الإحرام تحت صدره فوق سرته ووضعهما فی السجود علی الأرض حذو منکبيه. حديث نمبر: ۸۹۶، ۱۷۰مخ.
[٥٦]: السعاية: ۲ټوک، ۱۵۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قيام (ولاړي) په حالت کي کوم شيان په پام کي ولرم؟

★که يوازي لمونځ کوئ نو اول سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ،وروسته تعوذ(اعوذ بالله من الشيطٰن الرجيم) او تسميه (بسم الله الرحمٰن الرحيم)، بيا سورة فاتحه (الحمد لله) او وروسته يو بل سورت وواياست.(۵۷) او که په مو امام پسي لمونځ کوئ نو سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ وواياست، پټه خوله سئ او د امام قرائت په توجه سره واورئ.(۵۸) که د امام قرائت په لوړ اواز نه وو نو بيله د ژبي د حرکت څخه، په زړه کي فقط د سورة فاتحه خوا ته توجه وکړئ.(۵۹) ددې سره بايد انجونو ته دا وروښوول سي چي که په جماعت لمونځ کوي نو دا په پام کي ونيسي چي لومړی بايد د نارينوو، پسې د هلکانو، وروسته د نرښځيانو او ورپسې د ښځو صفونه وي(۶۰) او هلکان بايد هيڅکله د خلګو سره په يوه صف کي و نه دريږي بلکه خامخا د هغوی تر شا ودريږي.(۶۱)په لمانځه د قرائت لپاره دا ضروري ده چي قرائت بايد د ژبي او شونډانو په حرکت سره وسي.(۶۲)

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د لمانځه نيت څنګه کيږي؟ آيا په خوله ويل ئې ضروري دي؟ تکبير تحريمه څه ته ويل کيږي؟ د تکبير تحريمه په وخت لاسونه څنګه پورته کيږي؟ لاسونه بايد چيري ونيول سي؟ څنګه بايد ونيول سي؟ انجوني بايد څنګه په جمعه سره لمونځ وکړي؟ آيا په امام پسي قرائت ويل کيږي؟ په يوازي لمانځه کي بايد قرائت څنګه وويل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۵۷: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة فى كل ركعة وإنه إذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها، حديث نمبر:۸۷۴- ۸۸۴، ۱۶۷-۱۶۸مخونه.

۵۸: الاعراف: ايت نمبر: ۲۰۴.

۵۹: صحيح المسلم: باب وجوب قراءة الفاتحة فى كل ركعة وإنه إذا لم يحسن الفاتحة ولا أمكنه تعلمها قرأ ما تيسر له من غيرها.، حديث نمبر:۸۸۴- ۸۷۴، ۱۶۷-۱۶۸مخونه.

۶۰: والسنة أن يصف الرجال ثم الصبيان ثم النساء الخ.الفقه الحنفى فى ثوب الجديد: ۱ټوک، ۲۶۸مخ.

۶۱: صحيح البخارى: باب وضوء الصبيان ومتى يجب عليهم الغسل والطهور وحضورهم الجماعة والعيدين والجنائز وصفوفهم.، حديث نمبر:۸۵۷، ۱۳۹مخ.

۶۲: المصنف لابن ابى شيبه: باب فى قراءة النهار كيف هى فى الصلاة، حديث نمبر:۳۶۷۷، ۳ټوک، ۲۴۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکبیرِ تحریمه

أَللّٰهُ أَكْبَرَ (٦٣)

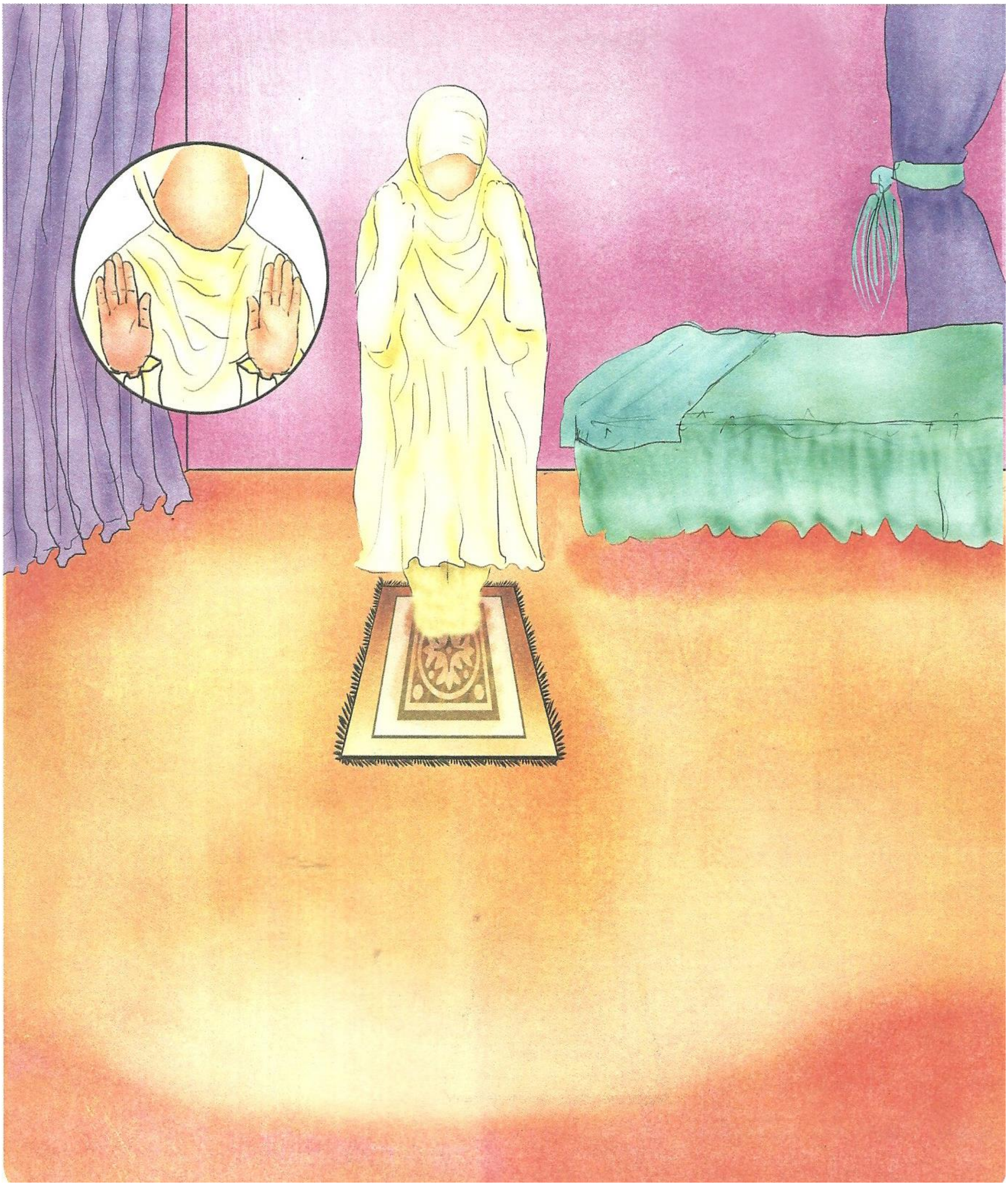

[٦٣]: سنن الترمذی: باب ما جاء ان مفتاح الصلاة الطهور، حدیث نمبر:۳-۴، ۲مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه، په قيامه (ولاړه) کي څه شي ته پام وکړم؟

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د سورة فاتحه په ويلو کي ښه طريقه دا ده چي پر هر آيت ودريږي او ساه واخلي، بيا بل آيت ووايي، ځيني ځيني اياتونه په يوه ساه وويل سي. مثلاً: پرالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَباندي ساه واخلي، بيا پر الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ باندي، بيا پر مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ باندي. دا رقم سورة فاتحه وويل سي.(٦۴) خو که تر سورة فاتحه وروسته سورت کي په يوه ساه تر يوه زيات اياتونه وويل سي پروا نه لري. ★ بېله ضرورته د بدن اندامونو ته حرکت مه ورکوه، ولاړه چي څومره په ارامه وي هغومره ښه ده.(٦٥) دا کار د لمانځه د ادب څخه خلاف دئ چي د بدن ټوله زور پر يوه پښه وي او بله پښه همداسي ايله پرېښول چي انسان پر يوه بغل کوږ سي، ددې څخه ځان وساته. يا پر دواړو پښو برابره اندازه زور وکړئ يا پر يوه پښه داسي زور وسي چي هغه بله پښه کږه نه سي. ★که اربږمی درسي نو د دفع کولو (بندولو) کوښښ ئې وکړئ.(٦٦) د ولاړي په حالت کي بايد نظر د سجدې پر ځای وي، يوې بلې خواته يا مخامخ کتل مه کوه.(٦٧)

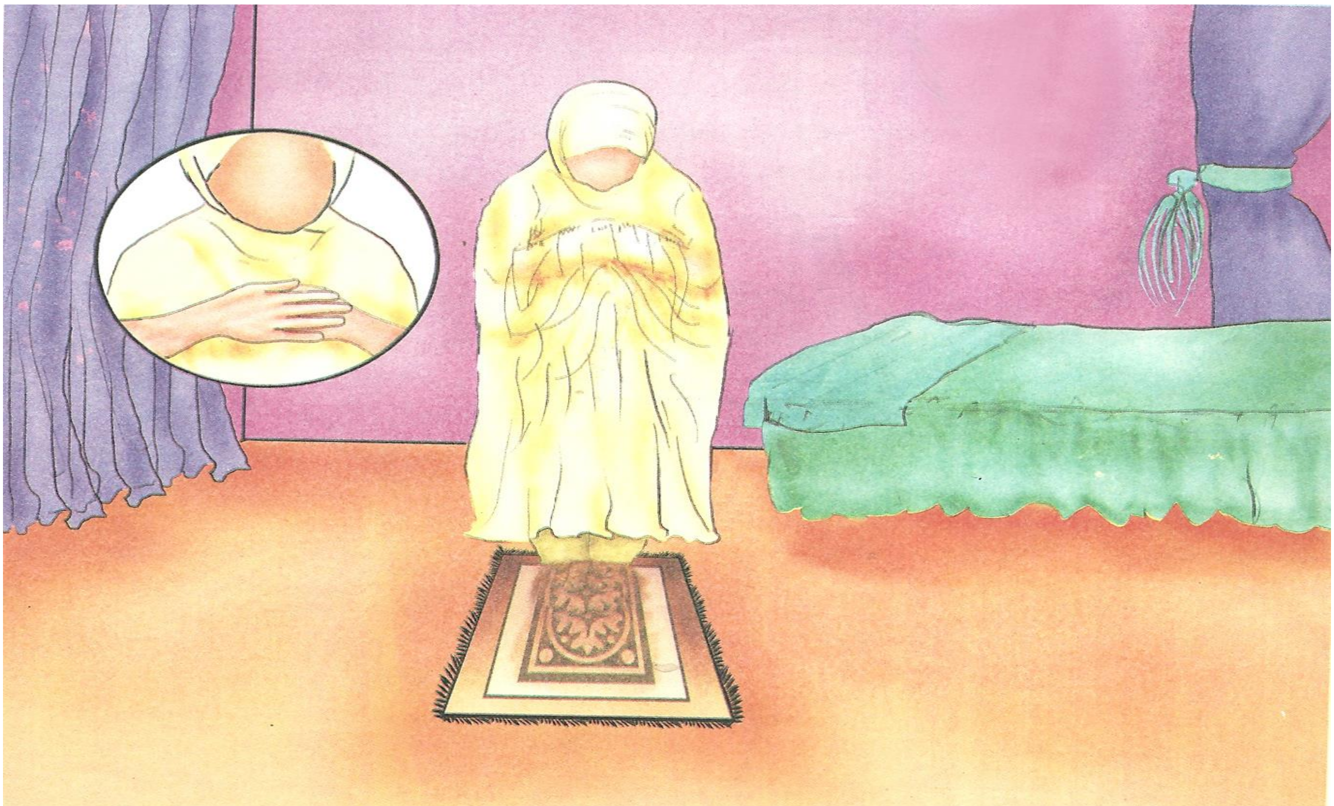

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: ولاړه څنګه اداء کيږي؟ د سورة فاتحه ښه طريقه کومه ده؟ په لمانځه کي داسي دربدل چي ټول زور پر يوه پښه وي، څنګه کار دئ؟ که چا ته په لمانځه کي اربږمی ورسي نو بايد څه وکړي؟ د ولاړي په حالت کي بايد کوم ځای ته وکتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته ووايا ست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[٦۴]: سنن الترمذی: باب فی الفاتحة الکتاب، حديث نمبر:٢٩٧٠، ۶۵٨مخ.
[٦٥] البقرة:آيت نمبر: ٢٣٨
[٦٦]: صحيح المسلم: باب تشميت العاطس وکراهة التثاؤب، حديث نمبر:٧۴٨۶- ٧۴٩۴، ١٢٩٣- ١٢٩۴مخونه.
[٦٧]: صحيح البخاری: باب الالتفات فی لاصلاة، حديث نمبر:٧٥١- ٧٥٢، ١٢٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم را وښيه چي د قيام په حالت کي ويل کيږي؟

﴿الثناء﴾

سُبْحَانَکَ اللّٰهُمَّ وَبِحَمْدِکَ وَتَبَارَکَ اسْمُکَ وَتَعَالٰی جَدُّکَ وَلَا اِلٰهَ غَيْرُکَ.(٦٨)

﴿سورة الفاتحة﴾

أَعُوْذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيطان الرَّجِيْمِ ★ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ★الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ★ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ★ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ★ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ★ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ★ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِالْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلاالضَّالِّينَ(٦٩)

(آمين)

﴿سورة الكوثر﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ★ إِنَّا أَعْطَيْنَا كَالْكَوْثَرَ★فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ★إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الأَبْتَرُ(٧٠)

﴿سورة الاخلاص﴾

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ★اللَّهُ الصَّمَدُ★لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ★ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ(٧١)

ماشومانو ته ئې ورزده کړئ: ماشومانو ته د سم تلفظ سره ثناء، سورة فاتحه او نور سورتونه ورپياد کړئ. ترڅو چي زوړ سبق ئې نه وي پياد کړئ نوی سبق مه ورکوئ. د يادولو يوه طريقه دا ده چي خپله لږ لږ وايا ست او ماشومان دي ئې درسره تکرار کړي، ترڅو د ښه تلفظ سره ئې پياد سي. ★دا طريقه هر ځای په کار اچولای سئ. ماشومانو ته دا وروښياست چي د لوړو دوو سورتونو بغير نور سورتونه يا د سورت دري اياتونه هم ويلای سئ.

تمرين: د ماشومانو څخه ثناء، سوره فاتحه او نور سورتونه په سم تلفظ واورئ او د دوی څخه وپوښتئ چي د ولاړي په حالت کي بايد څه وويل سي؟ او کوم ځای چي غلط وو هغه ور اصلاح کړئ.

٦٨: سنن الترمذی: باب ما يقول عند افتتاح الصلاة، حديث نمبر: ٢٤٢- ٢٤٣، ٦٧مخ.

٦٩: القرآن: الفاتحه، ١ پاره.

٧٠: القرآن: الکوثر، ٣٠مه پاره.

٧١: القرآن: الاخلاص، ٣٠مه پاره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو رکوع څنګه آداء کړم

﴿رکوع ته د تګ په وخت کي [أَللهُ أَكْبَرُ] ووايه﴾

[د رکوع په حالت دغه ووايه]

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم　　سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم　　سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم(۷۲)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د انجونو لپاره د هلکانو په رقم ملا سیده کول ضروري نه دي بلکه د هلکانو پر خلاف دومره اندازه کښېدل کافي دي چي لاس تر زنګنو پوري ورسیږي.(۷۳) ماشومانو ته ور زده کړئ چي خپلي ګوتي پر زنګنو باندي کښېږدي. د ګوتو تر منځ باید فاصله نه وي.(۷۴) په رکوع کي تو له پښه مه سیده کوئ بلکه د زنګنو د مخ طرف یو څه کوږ کړئ.(۷۵) انجوني باید داسي رکوع وکړي چي بازو ئې د بغلو یعني بدن سره مونښتئ وي.(۷۶) لږ تر لږه رکوع دومره اوږده کړئ چي درې واره په ارامه سره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيْم پکښې وويل سي.(۷۷) په رکوع کي باید د پښو خوا ته وکتل سي.(۷۸)

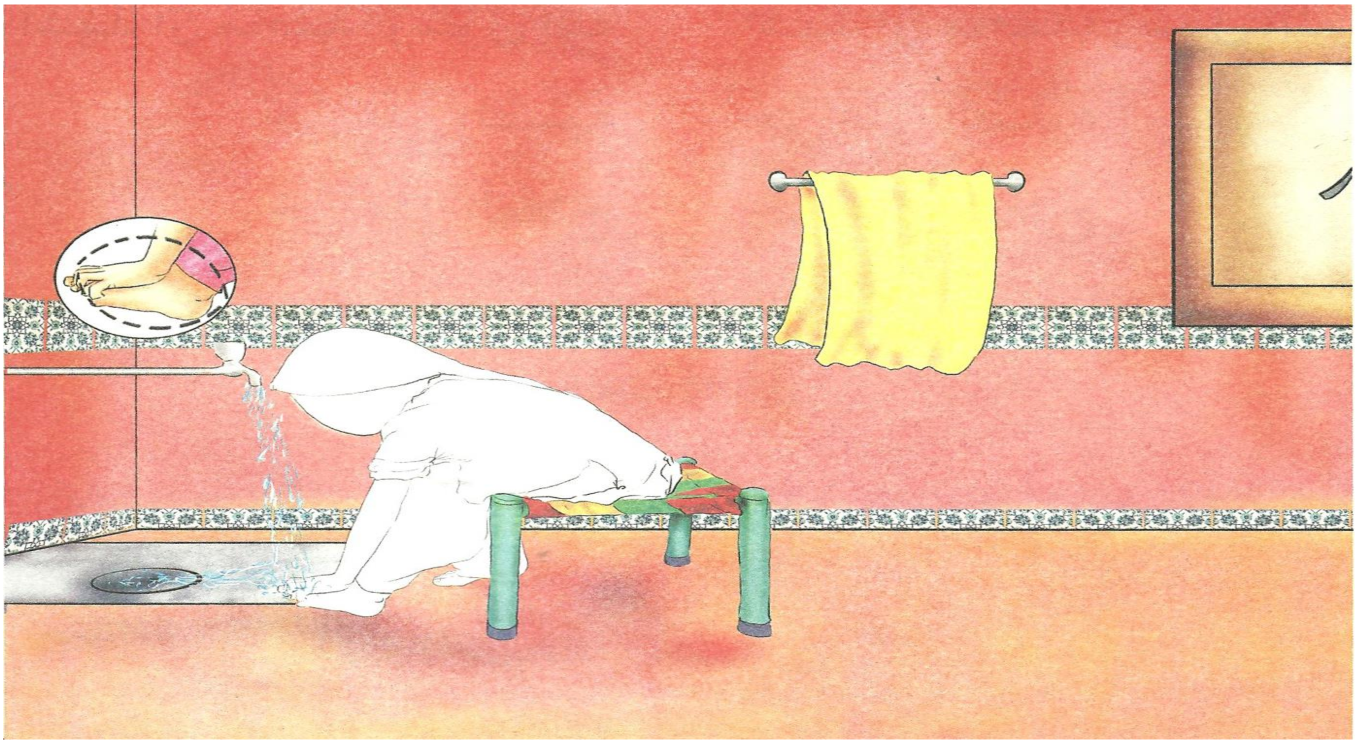

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: رکوع څه ته وايي؟ رکوع باید څنګه وسي؟ پښې باید څنګه کښېښوول سي؟ په رکوع کي باید لاسونه څنګه کښېښوول سي؟ لږ تر لږه باید رکوع څومره اوږده سي؟ په رکوع کي باید چیري وکتل سي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[۷۲] : سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل فی رکوعه وسجوده، حدیث نمبر:۸۶۹/۸۷۱/۸۷۴، ۱۸۴-۱۸۵مخ.
[۷۳] : المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزئ من رکوع وسجود، حدیث نمبر: ۲۵۹۲/ ۲۵۹۳/ ۲۵۹۴/ ۲۵۹۶/ ۲۵۹۹/ ۲۶۰۰، ۲ټوک، ۴۵۲-۴۵۴مخونه.
[۷۴] : المصنف لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تکون فی سجودها، حدیث نمبر: ۲۷۹۳،۵۰۴ مخ.
[۷۵] : المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزیء من رکوع وسجود، حدیث نمبر:۵۹۲، ۲ټوک ۴۵۲مخ.
[۷۶] : المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزیء من رکوع وسجود، حدیث نمبر:۵۹۲، ۲ټوک ۴۵۲مخ.
[۷۷] : سنن الترمذی: باب ما جاء فی التسبیح فی الرکوع والسجود، حدیث نمبر:۲۶۱، ۷۲مخ.
[۷۸] :ولها اداب.... والی ظهر قدمیه حال رکوعه. الدرالمختار: کتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په قومه کي باید څه وویل سي؟

سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَه(٧٩)

(که دي په امام پسي اقتداء کړې وه نو دا وو ایه)

رَبَّنَا لَکَ الْحَمْد(٨٠)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د رکوع څخه تر پورته کېدلو وروسته ولاړه باید دومره سیده وسي چي هیڅ کږوالئ پاته نه سي. (٨١) په دغه حالت کي هم باید د سجدې ځای ته وکتل سي(٨٢) ځیني ښځي د راپورته کېدلو پر وخت د درېدلو پر ځای په داسي حالت کي رکوع ته ځي چي ملا ئې لا هم کږه وي، دا طریقه غلطه ده مکمل ځان ورڅخه وساتئ. تر هغو چي ښه ارام درېدلي نه یاست سجدې ته مه ځئ. (٨٣) ماشومانو ته ور زده کړئ چي سجدې ته د تللو په وخت کي اول سینه کښته کړي.(٨۴) تر زنګنو وروسته اول باید لاسونه پر مځکه کښېښوول سي بیا پزه او تندی.(٨۵)

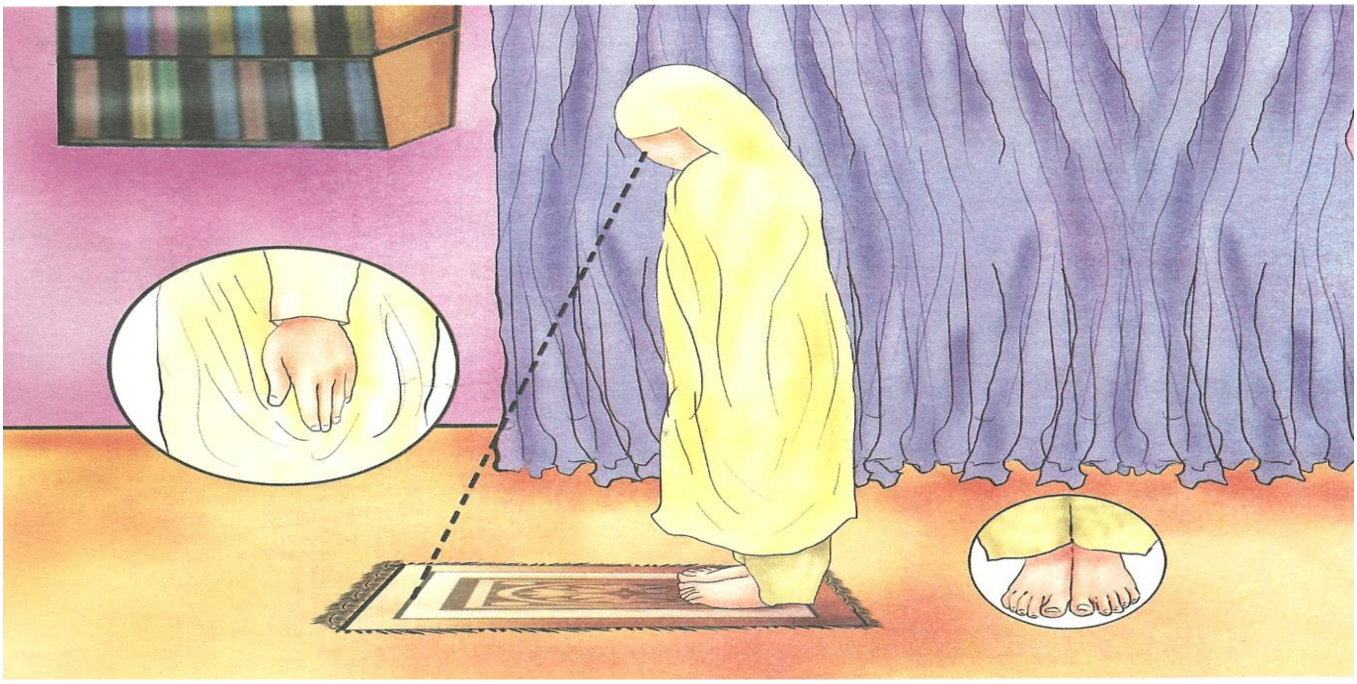

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: قومه څه ته وایي؟ د رکوع څخه د راپورته کېدلو په وخت کي د سیده درېدلو پر ځای داغه سي په کږه ملا سجدې ته تلل څنګه کار دئ؟ صحیح طریقه ئې کومه ده؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته وو ایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[٧٩]: صحیح البخاري: باب ما یقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الرکوع، حدیث نمبر:٧٩۵، ١٢٩مخ.
[٨٠]: صحیح البخاري: باب فضل اللهم ربنا لک الحمد، حدیث نمبر:٧٩۵، ١٢٩مخ.
[٨١]: صحیح البخاری: باب امر النبی صلی الله علیه وسلم الذی لا یتم رکوعه بالاعادة، حدیث نمبر:٧٩٣، ١٢٨مخ.
[٨٢]: ولها اداب.... نظره الی موضع سجوده حال قیامه. (الدرالمختار: کتاب الصلاة، ٢ټوک، ٢١۴مخ)
[٨٣]: صحیح البخاري: باب ما یقول الامام ومن خلفه اذا رفع رأسه من الرکوع، حدیث نمبر:٧٩۵، ١٢٩مخ.
[٨٤]: الصنف: لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تکون فی سجودها، حدیث نمبر:٢٧٩٣، ۵٠۴مخ.
[٨۵]: سنن الترمذی: باب ما جاء فی وضع الیدین ونصب القدمین، حدیث نمبر:٢٧٧، ٧۶مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سجده هم را زده کړه

﴿په سجده کې دا وو ایه﴾

سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى   سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى   سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى(٨٦)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ په سجده کې سر د دوو لاسو په منځ کې داسي کښېږدي چي دواړي بټي ګوتي د غوږ د نرمیو سره برابري سي.(٨٧) په سجده کې باید د لاسو ګوتي سره موښتي وي، یعني یو ځای وي او تر منځ ئې فاصله نه وي.(٨٨) د ګوتو مخ باید د قبلې طرف ته وي. (٨٩) په سجده کې به د انجونو مکلمل لاس د څنګلو سره پر مځکه وي.(٩٠) ماشومانو ته ور زده کړئ چي انجوني باید سجده داسي وکړي چي نس ئې د ورنو سره موښتئ وي او بازوګان ئې په بغل پوري موښتي وي.(٩١) په ټوله سجده کې باید پزه پر مځکه پوري موښتې وي له مځکې څخه پورته نه سي.(٩٢) ماشومانو ته وښیاست چي انجوني باید پر خپل چپه اړخ کښیني او د پښو دواړي خپړي راسته خوا ته وباسي او یو څه ئې لیري کړي.(٩٣) دا خبره په یاد ولرئ چي د سجدې په وخت کې باید پښې له مځکې څخه پورته نه سي.(٩۴) سجده باید لږ تر لږه دومره قدر اوږده سي چي درې واره سُبْحَانَ رَبِّيَ الْاَعْلٰى په ښه ارامه سره وویل سي. فقط تندی لګول او بیرته ژر پورته کول منع دي. (٩٥)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: سجده څه ته ویل کیږي؟ په سجده کې باید سر، لاس او بازو څنګه ونیول سي؟ آیا ورنونه باید د نس سره وموښلول سي؟ په سجده کې باید د پښو خپړي څنګه کښېښوول سي؟ سجده باید لږ تر لږه په څونه وخت کې وسي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ) ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

٨٦: سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل فی الرکوعه وسجوده، حدیث نمبر:٨٧١٨٧۴/٨٦٩، ١٨۴- ١٨٥مخونه.
٨٧: سنن الترمذی: باب ما جاء این یضع الرجل وجهه اذا سجد، حدیث نمبر: ٢٧١، ٧٥مخ.
٨٨: صحیح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حدیث نمبر: ٨٢٨، ١٣۴مخ.
٨٩: صحیح البخاری: باب سنة الجلوس فی التشهد، حدیث نمبر: ٨٢٨، ١٣۴مخ.
٩٠: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تکون فی سجودها، حدیث نمبر: ٢٧٩٣-٢٧٩٨، ٥٠۴- ٥٠٥مخونه.
٩١: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی ادنی ما یجزیء فی ادنی من الرکوع والسجود،
٩٢: صحیح البخاری: باب السجود علی الانف، حدیث نمبر: ٨١٢، ١٣٢مخ.
٩٣: المصنف لابن ابی شیبه: باب فی المراة کیف تجلس فی الصلاة، حدیث نمبر: ٢٨٠٧، ٥٠٨مخ.
٩۴: صحیح البخاری: باب السجود علی الانف، حدیث نمبر: ٨١٢، ١٣٢مخ.
٩٥: سنن الترمذی: باب ما جاء فی التسبیح فی الرکوع والسجود، حدیث نمبر: ٢٦١، ٧٢مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلسه څنګه وکړم؟

(تر دې وروسته (اَللهُ اَكْبَر) ووايه او جلسه وكړه او په جلسه كي دا دعاء كېدلاى سي)

أَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ وَارْحَمْنِیْ وَارْفَعْنِیْ وَاجْبُرْنِیْ وَعَافِنِیْ وَاهْدِنِیْ وَارزُقْنِیْ(۹۶)

ماشومانو ته ئې ور زده كړئ: د يوې سجدې څخه تر پورته كېدلو وروسته د التحياتُ په رقم سيده كښېنئ بيا دوهمه سجده وكړئ. مازي سر پورته كول چي ملا سمه سيده نه سي او بيا بلي سجدې ته تلل ګناه لري.(۹۷) په سجده كي يا په التحياتُ كي چي كله كښېنئ نو پر چپه اړخ (كوناټي) به كښېنئ او د پښو دواړي خپړي راسته خوا ته يو څه ليري كړئ او ورنونه يو د بل سره وموښلوئ.(۹۸) په ناسته كي بايد دواړه لاسونه پر ورنو باندي كښېښوول سي او د ګوتو سرونه داسي وي چي د زنګانه تر سر پوري ورسيږي.(۹۹) د ناستي په وخت كي بايد خپلي سينې ته وكتل سي.(۱۰۰) ناسته بايد لږ تر لږه دونه اندازه وسي چي په څونه وخت كي يو وار سُبْحَانَ اللهوېل كيږي.(۱۰۱) او كه دونه اندازه ناسته وسي چي په هغه كي أَللّٰهُمَّ اغْفِرْلِیْ وَارْحَمْنِیْ وَارْفَعْنِیْ وَاجْبُرْنِیْ وَعَافِنِیْ وَاهْدِنِیْ وَارزُقْنِیْ ويل كېداى سي او په نفلي لمنځونو كي ئې ويل نور هم ښه كار دئ.

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وكړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد كړئ. مثلاً: جلسه څه ته ويل كيږي؟ د يوې سجدې څخه د راپورته كېدلو په وخت كي چي سمه ناسته و نه سي او بلي سجدې ته تګ څنګه كار دئ؟ په جلسه كي بايد دواړه لاسونه څنګه كښېښوول سي؟ په جلسه كي بايد چيري وكتل سي؟ په جلسه كي كومه دعاء غوښتل ښه كار دئ؟ (دغه هر سوال او جواب ليكلاى هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شكل ستاسو په وړاندي اداء كړي او كه كوم ځاى غلط وي هغه ور اصلاح كړئ.

---

[۹۶]: سنن الترمذی: باب ما يقول بين السجدتين، حديث نمبر۲۸۴- ۲۸۵، ۷۷مخ.
[۹۷]: صحيح البخاری:باب امر النبی صلی الله عليه وسلم الذی لايتم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.
[۹۸]: المصنف لابن ابی شيبه: باب فی المراة كيف تجلس فی الصلاة، حديث نمبر: ۲۸۰۷، ۵۰۸مخ
[۹۹]: صحيح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وكيفية الوضع اليدين علی فخذين، حديث نمبر: ۱۳۰۷- ۱۳۱۱، ۲۳۵- ۲۳۶مخونه.
[۱۰۰]: ولها اداب.... والی حجره حال قعوده. الدرالمختار: كتاب الصلاة، ۲ټوک، ۲۱۴مخ.
[۱۰۱]: صحيح البخاری:باب امر النبی صلی الله عليه وسلم الذی لايتم ركوعه بالاعادة، حديث نمبر:۷۹۳، ۱۲۸مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمي سجدې ته څنګه ولاړه سم؟ او ورپسې رکعت څنګه شروع کړم؟

﴿[اَللّٰهُ اَکْبَر]ووايه او سجدې ته ولاړ سه او په سجده کي دا ووايه﴾

سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی سُبْحَانَ رَبِّیَ الْاَعْلٰی

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ★ دوهمي سجدې ته هم داسي ولاړه سه چي لاسونه پر مځکه کښېږدې بيا پزه او بيا تندی ★ په سجده کي بايد هغه کارونه وسي چي مخکي بيان سول ★ د سجدې څخه د راپورته کېدلو په وخت کي اول بايد تندی د مځکي څخه راپورته کړل سي بيا پزه بيا لاسونه او بيا زنګنونه. (۱۰۲) د راپورته کېدلو په وخت کي پر مځکه لاس لګول ښه نه دي.(۱۰۳) د راپورته کېدلو وروسته د هر رکعت په شروع او تر سورة فاتحه يعني الحمدلله مخکي بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ووایاست بيا سورة فاتحه او بيا د قرآن کريم يو سورت. (۱۰۴) د مثال په توګه په اول رکعت کي مو سورة کوثر (إِنَّا اَعطَينَاکَ الکَوثَر) ويلئ وو نو په دوهم رکعت کي سورة اخلاص (قُل هُوَ اللّٰهُ اَحَد) ووایاست.

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: دوهمي سجدې ته بايد څنګه ولاړ سي؟ د سجدې څخه بايد څنګه راپورته سي؟ تر اول رکعت وروسته دوهم رکعت بايد څنګه اداء سي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[102]: صحيح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وکيفية الوضع اليدين على فخذين، حديث نمبر: ۱۳۰۷، ۲۳۵مخ.

[103]: سنن ابی داؤد: باب فی کراهية الاعتماد على اليد فی الصلاة، حديث نمبر: ۹۹۲، ۲۰۷ و ۹۹۴، ۲۰۸مخ.

۱۰۴: صحيح المسلم: باب ما يقال بين تكبيرة الإحرام والقراءة. حديث نمبر:۱۳۵۶، ۲۴۳مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه، اوس نو د قعدې په بازه کې هم څه را ته ووایه؟

﴿اوس [اَللّٰهُ اَکبَر] ووایه او د تشهد د پاره کښېنه﴾

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ:د قعدې دپاره ناسته هغه رقم ده لکه د دوو سجدو په منځ کې ناسته چې مخکې ئې بیان وسو★ د التحیاتُ د ویلو پر وخت چې کله أَشْهَدُ أَنْ لَّآ اِلٰه ته ورسېږي نو د شهادت ګوته دې لوړې خوا ته پورته کړي او پر اِلَّا الله دې ئې بیرته کښته کړي. (۱۰۵)د اشارې کولو ښه طریقه دا ده چې د مابینځ ګوته او بټه ګوته د کړۍ په شکل سره وموښلوي او تر ټولو کوچنۍ یعني خمچه ګوته او ددې برابره ګوته بندې سي (۱۰٦) او د شهادت ګوته دا سې پورته سي چې د قبلې طرف ته کږه وي.(۱۰۷) که تر دې ځایه هم لمونځ پوره سوئ نه وي مثلاً د ماښام، ماخوستن یا وتر لمونځ وي نو تر التحیاتُ وروسته پورته سئ (بِسمِ الله) ووایاست بیا سورة فاتحه یا د قرآن کریم یو بل سورت هم ووایاست او په قعده کې چې څه ویل کېږي هغه به په را روانو سبقانو کې دروښیو. (ان شاء الله)

تمرین: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتنې وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپیاد کړئ. مثلاً: قعده څه ته وایي؟ په التحیاتُ کې باید د شهادت په ګوته څنګه اشاره وسي؟ (دغه هر سوال او جواب لیکلای هم سئ)ماشومانو ته ووایاست چې دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندې اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

[105]: صحیح المسلم: باب صفة الجلوس فی الصلاة وکیفیة وضع الیدین علی الفخذین، حدیث نمبر: ۳۱۰۷- ۱۳۱۲، ۲۳۵- ۲۳٦مخونه. انه یرفع الاصبع عند النفی ویضعها عند الاثبات. کبیری:۳۲۸مخ.

۱۰٦: سنن النسائی: باب قبض الثنتین من أصابع الید الیمنی وعقد الوسطی والإبهام منها، حدیث نمبر: ۱۲٦۸، ۱۷٦مخ.

۱۰۷: سنن النسائی: باب إحناء السبابة في الإشارة، حدیث نمبر: ۱۲۷۵، ۱۷۷مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس خو به هغه ته رابنيي، چي د تشهد په حالت کي ويل کيږي؟

﴿په تشهد کي دا ويل کيږي﴾

{التشهد}

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلاَمُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلاَمُ عَلَيْنَا ، وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ(١٠٨)

درود شريف (الصلوة على محمد ﷺ)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيد.(١٠٩)

(الدعاء)

❖ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء★رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. (١١٠)

❖ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا(١١١)

❖ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَّقِنَا عَذَابَ النَّارِ(١١٢)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: ماشومانو ته التحياتُ، درود شريف او دعاوي په صحيح تلفظ ورپياد کړئ.

يادونه : ترڅو چي ئې پخوانی درس ياد کړئ نه وي وړاندي سبق مه ورته وايا ست.

تمرين: د ماشومانو څخه زباني التحياتُ، درودشريف او دعاوی په صحيح تلفظ سره واورئ او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

١٠٨: صحيح البخارى: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر:٨٣٥، ١٣٥مخ.

١٠٩: صحيح البخارى: باب ما يتخير من الدعاء بعد التشهد وليس بواجب، حديث نمبر:٨٣٥، ١٣٥مخ.

[١١٠]: الابراهيم: ٤٠-٤١.

[١١١]: الاسراء: ٢٤.

[١١٢]: البقرة: ٢٠١.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه د پای ته رسولو د پاره باید څنګه سلام وګرځول سي؟

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ   اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ (۱۱۳)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: دواړو خواوو ته د سلام ګرځولو پر وخت باید مخ دومره وګرځول سي چي شاته ناست نفر ستاسو باړخو ووويني. (۱۱۴) کله چي راسته خوا ته مخ وګرځوې او السلام عليكم ورحمة الله ووايې نو نيت دا وکړه چي پر راسته طرف کوم انسانان او ملائکه دي هغو ته سلام کوې او پر چپه خوا سلام ګرځولو کي دا نيت وکړه چي پر چپه طرف موجودو انسانانو او ملائکوو ته سلام کوې. (۱۱۵)

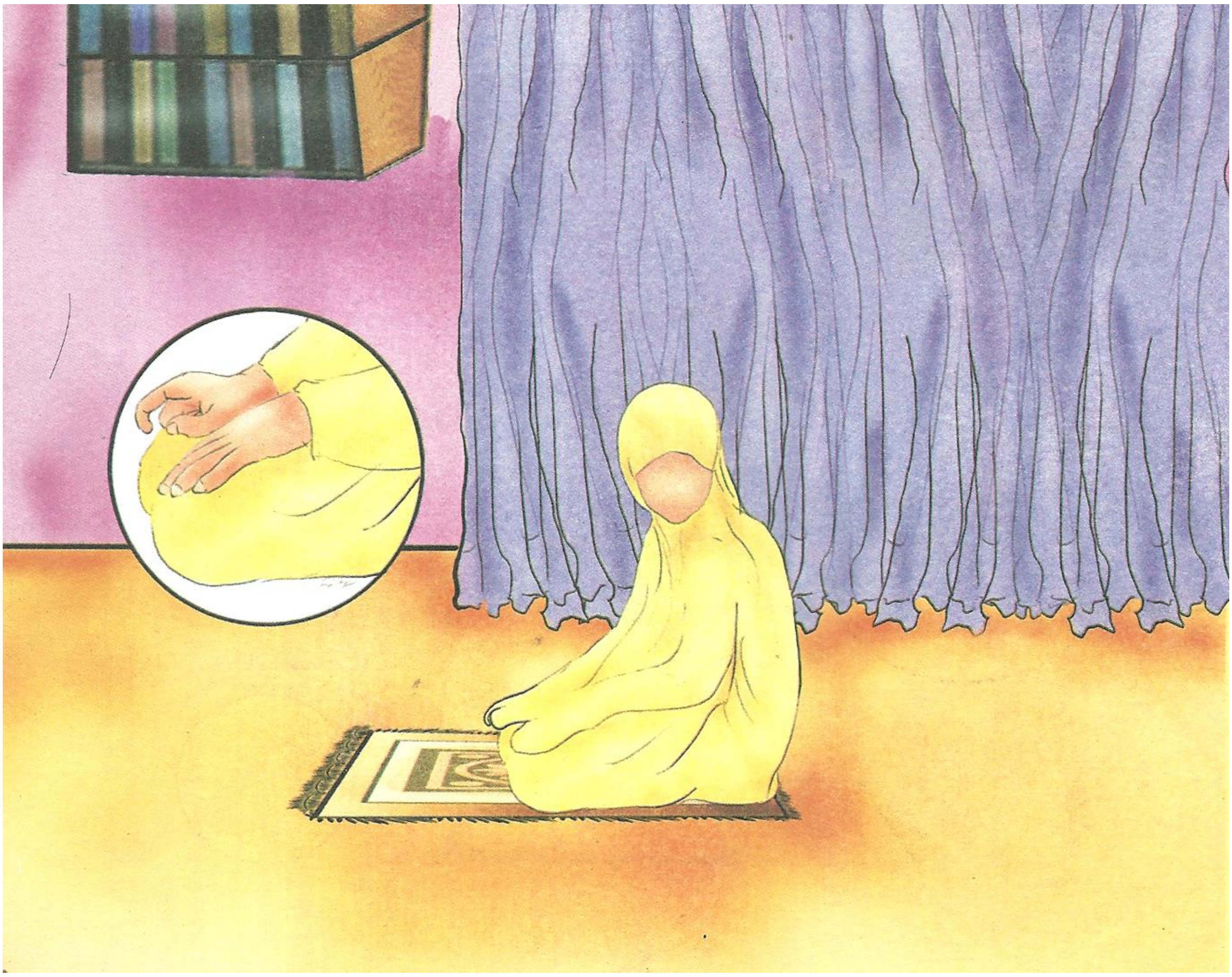

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د سلام ګرځولو پر وخت باید غاړه څومره وګرځي؟ د سلام ګرځولو پر وخت باید چيري وکتل سي؟ د اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ د ويلو پر وخت باید کوم نيت وسي؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ) ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

۱۱۳: سنن الترمذی: باب ماجاء في التسليم في الصلاة، حديث نمبر: ۲۹۵، ۷۹مخ.

[۱۱۴]: صحيح المسلم: باب السلام للتحليل من الصلاة عند فراغها وكيفيته، حديث نمبر: ۱۳۱۳- ۱۳۱۵، ۲۳۶مخ.

[۱۱۵]: ونوى بالتسليم الاولى من على يمينه من الرجال والنساء والحفظة وكذلك فى الثانية. (الهداية: كتاب الصلاة، باب صفة الصلاة، ۱۰۴مخ)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر لمانځه وروسته دعاء هم را زده کړه

❖ أَسَتَغفِرُ الله، أَسَتَغفِرُ الله، أَسَتَغفِرُ الله (١١٦)

❖ اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَمِنْكَ السَّلاَمُ تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ.(١١٧)

❖ اللَّهُمَّ أَعِنِّى عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ(١١٨)

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د دعاء طريقه دواړه لاسونه د سينې تر برابرې پورې پورته سي. (١١٩) د دعاء پر وخت بايد د لاسو دننني برخه (راسته خوا) مخ ته برابره سي. (١٢٠) د دعاء په ختمېدلو سره بايد لاسونه پر مخ تېر سي. (١٢١) ماشومانو ته دغه دعاوي د صحيح تلفظ سره ورپياد کړئ ★ ماشومانو ته ور زده کړئ چي په هره ژبه دعاء کولای سئ.

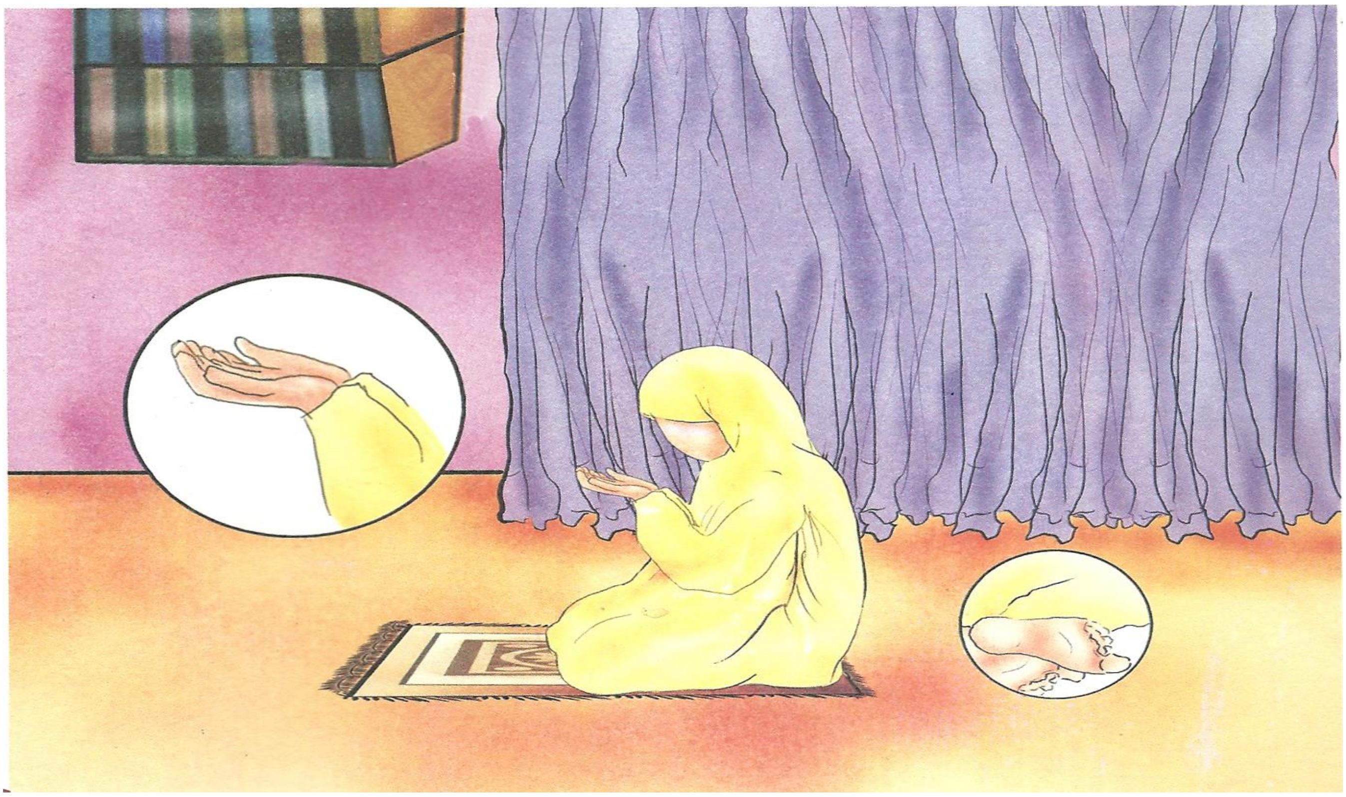

تمرين: د ماشومانو څخه په مختلف ډول پوښتني وکړئ او جوابونه ئې ښه ورپياد کړئ. مثلاً: د دعاء دپاره بايد لاسونه څومره قدر پورته سي؟ آيا د لاسو تر منځ بايد فاصله وي؟ فاصله بايد څومره وي؟ آيا په خپله ژبه هم دعاء کولای سو؟ (دغه هر سوال او جواب ليکلای هم سئ)ماشومانو ته وواياست چي دا عمل په مثالي شکل ستاسو په وړاندي اداء کړي او که کوم ځای غلط وي هغه ور اصلاح کړئ.

---

[116]: صحيح مسلم: باب استحباب الذكر بعد الصلوة وبيان صفته، حديث نمبر: ١٣٦٢، مخ.

١١٧: سنن ابی داؤد: باب ما يقول الرجل إذا سلم، حديث نمبر: ١٥١٢، ٣١٠مخ.

١١٨: سنن ابی داؤد: باب فی الاستغفار، حديث نمبر: ١٥٢٢، ٣١٢مخ.

١١٩: صحيح البخاری: باب رفع الأيدي في الصلاة لأمر ينزل به، حديث نمبر:١٢١٨، ١٩٤مخ.

[120]: سنن ابی داؤد: باب الدعاء، حديث نمبر:١٤٨٥- ١٤٨٦، ٣٠٥مخ.

[121]: سنن ابی داؤد: باب الدعاء، حديث نمبر: ١٤٩٢/١٤٨٥، ٣٠٥-٣٠٦مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاسو دا هم و نه ویل، چي د وترو دعاء کومه ده او څه وخت ویل کیږي؟

(القنوت)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَغْفِرُكَ ونُؤمِنُ بِكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُثْنِي عَلَيْكَ الخير، وَلا نَكْفُرُكَ وَنَخْلَعُ وَنَتْرُكُ مَنْ يَفْجُرُكَ اللَّهُمَّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفِدُ وَنَرْجُو رَحْمَتَكَ وَنَخْشَى عَذَابَكَ إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكُفَّارِ مُلْحَقٌ. (١٢٢)

ما ته د لمانځه رکعتونه هم را زده کړه									
لمونځ	غیر مؤکد سنت تر لمانځه مخکي	مؤکد سنت تر لمانځه مخکي	فرض	سنت مؤکد تر فرضو وروسته	نفل	وتر	نفل	مجموعه رکعتونه	حوالې
سهار	—	٢	٢	—	—	—	—	٤	١٢٣، ١٢٤
ماپښين	—	٤	٤	٢	٢	—	—	١٢	١٢٥، ١٢٦، ١٢٧، ١٢٨
مازیګر	٤	—	٤	—	—	—	—	٨	١٢٩، ١٣٠
ماښام	—	—	٣	٢	٢	—	—	٧	١٣١، ١٣٢، ١٣٣
عشاء	٤	—	٤	٢	٢	٣	٢	١٧	١٣٤، ١٣٥، ١٣٦، ١٣٧، ١٣٨
جمعه مبارکه	—	٤	٢	٤+٢	٢	—	—	١٤	١٣٩، ١٤٠، ١٤١، ١٤٢

ماشومانو ته ئې ور زده کړئ: د وترو په دریم رکعت کي دعاء قنوت ویل کیږي.

تشریح: د وترو په آخري رکعت کي تر سورة فاتحه او یو بل قرآني سورة وروسته لاسونه پورته کړه او تکبیر وو ایه. (١٤٣) بیا پورتنۍ دعاء وو ایه. (١٤٤)

یادونه: ماشومانو ته په صحیح تلفظ سره دعاء قنوت ور پیاد کړئ.

تمرین: د ماشومانو څخه په صحیح تلفظ سره دعاء قنوت واورئ او تر څو چي ئې پیاد کړئ نه وي نوی سبق مه ورکوئ. د ماشومانو څخه د ټولو لمنځونو د رکعتو د تعداد پوښتنه وکړئ. ماشومان وپوښتئ چي تاسو ته د دوو، درو او څلورو رکعتونو لرونکي لمانځه طریقه وواییي او د زده کړي لپاره عملي لمونځ ورباندي اداء کړئ او که کوم ځای غلطي ولري هغه ور وښیاست او صحیح طریقه ئې هم ور زده کړئ.

---

[١٢٢]: المصنف لابن ابی شیبه: کتاب الدعاء، باب ما یدعو به فی القنوت، حدیث نمبر:٣٠٣٣٤، ١٥ټوک، ٣٤٢مخ.
[١٢٣]: صحیح البخاری: باب المداومة علی رکعتی الفجر، حدیث نمبر:١١٥٩، ١٨٥مخ.
[١٢٤]: سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
[١٢٥]: صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
[١٢٦]: سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
[١٢٧]: صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
[١٢٨]: سنن الترمذی:باب (منه) آخر، حدیث نمبر: ٤٢٧، ١١٥مخ.
[١٢٩]: سنن الترمذی: باب ما جاء في الأربع قبل العصر، حدیث نمبر:٤٢٩-٤٣٠، ١١٦مخ.
[١٣٠]: سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
[١٣١]: سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
[١٣٢]: صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
[١٣٣]: المصنف لابن ابی شیبه: في ثواب الرکعتین بعد المغرب.، حدیث نمبر:٥٩٨٦،
[١٣٤]: مختصر قیام اللیل للمروزی: باب یصلی بین المغرب والعشاء اربع رکعات. ٨٥مخ.
[١٣٥]: سنن البیهقي الکبری: باب عدد رکعات الصلوات الخمس، حدیث نمبر: ١٦٩٤، ١ټوک، ٦٧٨ مخ.
[١٣٦]: صحیح المسلم: باب جواز النافلة قائما وقاعدا وفعل بعض الرکعة قائما وبعضها قاعدا، حدیث نمبر:١٦٩٩، ٢٩٦مخ.
[١٣٧]: سنن ابی داؤد: باب الصلاة بعد العشاء، حدیث نمبر:١٣٠١، ٢٦٩مخ.
[١٣٨]: جامع الترمذی: ابواب الوتر، باب لا وتر فی لیلة، حدیث نمبر: ٤٧١، مخ.
[١٣٩]: سنن ابن ماجه: باب ما جاء فی الصلاة قبل الجمعة، حدیث نمبر: ١١٢٩، ١٩٥مخ.
[١٤٠]: سنن النسائی: کتاب الجمعة، باب عدد الصلاة الجمعة، حدیث نمبر: ١٤٢١، ٢٠٥مخ.
[١٤١]: شرح معانی الآثار: کتاب الصلوة، باب التطوع بعد الجمعة کیف هو، حدیث نمبر: ١٩٧٨، مخ.
[١٤٢]: صحیح مسلم: الجمعة، باب الصلاة بعد الجمعة، حدیث نمبر: ٢٠٧٨، مخ.
[١٤٣]: المصنف لابن ابی شیبه:باب فی رفع الیدین فی قنوت الوتر، حدیث نمبر: ٧٠٢٦-٧٠٢٨، ٥٣١مخ.
[١٤٤]: فتح الباری لابن حجر العسقلانی:باب القنوت قبل الرکوع او بعده، حدیث نمبر:١٠٠١-١٠٠٢، ٦٢١مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لمانځه او لمانځه اړوند مسنوني دعاګاني

الله تعالی په قرآن کريم کي فرمايي: (وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ) البقرة: ۱۸۶.
(او کله چي پوښتنه وکړي ستا څخه بنده ګان زما (د ليري والي او نژدېوالي زما) نو ته ورته ووايه زه نژدې يم، د دعاء کوونکئ سوال قبلوم کله چي ئې هغه زما څخه وغواړي)
حضرت انس بن مالک رضي الله عنه فرمايي، نبي کريم ﷺ فرمايلي: ((الدعاء مخ العبادة)) (دعاء د عبادت مغزاو بنياد دئ) (رواه الترمذی، باب منه الدعاء مخ العبادة، رقم: ۳۳۷۱)

تر آذان وروسته دعاء

اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.

يا الله! ددې کامل دعوت او لمانځه ربه! ته محمد ﷺ وسيله او فضيلت ورکړې او هغه ته هغه مقام محمود ورکړې چي تا ورسره وعده کړې.

رواه البخاری فی کتاب الاذان (۵۷۹) والترمذی فی کتاب الصلاة (۱۹۵) والنسائی فی کتاب الاذان (۶۷۳)، وابوداؤد فی کتاب الصلاة (۴۴۵) وابن ماجه فی کتاب الاذان والسنة فيه (۷۱۴) واحمد فی باقی مسند المکثرين (۱۴۲۸۹)

تر اوداسه وروسته دعاء

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
اللّهُمَّ اجْعَلْنِيْ مِنَ التَّوَابِيْنَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ

ژباړه: زه شاهدي ورکوم چي د الله تعالی څخه ماسوا بل د عبادت لائق نسته، هغه يو دئ شريک نه لري او زه شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله عليه وسلم د الله تعالی بنده او د هغه رسول دئ. يا الله! ما په زيات توبه کوونکو او زيات پاکي کوونکو کي شامل کړې.

مسجد ته د داخليدلو دعاء

اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

ژباړه: يا الله! ماته د خپل رحمت دروازې را خلاصي کړه.

د مسجد څخه د راوتلو دعاء

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

ژباړه: يا الله! زه ستا څخه ستا د فضل خواست کوم.

رواه مسلم فی کتاب صلاة المسافرين وقصرها (۱۱۶۵) والنسائی فی کتاب المساجد (۷۲)، وابوداؤد فی کتاب الصلاة (۳۹۳)، وابن ماجه فی کتاب المساجد والجماعات (۷۶۴)، واحمد (۱۵۴۷۷) والدارمی فی کتاب الصلاة (۱۳۵۸)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر فرض لمانځه وروسته دعاګاني

أَللّٰهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ(١٤٥)

ژباړه: یا الله! ته سلام ئې او ستا څخه سلامتیا ترلاسه کیږي، اې د عزت او بزرګۍ خاونده ستا ذات برکتناکه دئ.

أَللّٰهُمَّ أَعِنِّيْ عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ(١٤٦)

یا الله! ستا په ذکر، ستا په شکر او ستا په ښه عبادت کولو کي زما کومک وکړه.

نبي کريم عليه السلام چي به کله سلام وګرځوئ نو دا دعاء به يې کول

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِى مَا قَدَّمْتُ وَمَا أَخَّرْتُ وَمَا أَسْرَرْتُ وَمَا أَعْلَنْتُ وَمَا أَسْرَفْتُ وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّى أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَالْمُؤَخِّرُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ

ژباړه: یا الله! زما مخکني، وروستني، پټ او ښکاره ګناهونه را معاف کړې او زما خطاوي را معاف کړې او هغه ګناهونه هم را معاف کړې چي ته تر ما ډېر په خبر ئې، ته مقدم ئې، ته مؤخر ئې ستا څخه بغیر بل د عبادت لائق نسته.

سنن ابی داؤد، کتاب الصلاة، باب ما یستفتح به الصلاة من الدعاء، رقم الحدیث: ۶۴۹

نبي کريم ﷺ چي به تر لمانځه وروسته راسته لاس پر سر مبارک کښېښووئ او دا دعاء به ئې ويل

بِسْمِ اللهِ الَّذِيْ لَا إِلَهَ إِلا هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحِيْمُ اللَّهُمَّ أَذْهِبْ عَنِّي الْهَمَّ وَالْحُزْنَ

ژباړه: د الله په نامه سره چي د هغه بغیر بل د عبادت لائق نسته هغه زیات مهربان او رحم کوونکئ دئ. یا الله! ته زما څخه غم او پرېشاني ليري کړې.

حصن حصین، ص۳۰۱ بحواله مسند البزار، المعجم الأوسط للطبرانی، عمل الیوم واللیلة لابن السنی، عن انس رضی الله عنه

ښه، اوس نو يو څو مبارک کلمات هم را زده کړه

{مبارک کلمات}

(الله تعالی ته خوښي دوي کلمې)

سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ   سُبْحَانَ اللهِ الْعَظِيمِ

ژباړه: زه د الله تعالی پاکي بیانوم د هغه د ثناء سره او زه د هغه الله تعالی پاکي بیانوم چي د عظمت خاوند دئ.

صحیح البخاری، کتاب الأیمان والنذور، باب اذا قال والله لا أتکلم الیوم فصلی أو قرأ أو سبح، رقم: ۶۱۸۸، صحیح مسلم، کتاب الذکر والدعاء والتوبة والاستغفار، باب فضل التهلیل والتسبیح والدعاء، رقم: ۴۸۶۰، سنن الترمذی، کتاب الدعوات عن رسول الله صلی الله علیه وسلم، باب ما جاء فی فضل التسبیح والتکبیر والتهلیل والتحمید، رقم: ۳۳۸۹، سنن ابن ماجه، کتاب الادب، باب فضل التسبیح، رقم: ۳۷۹۶، مسند أحمد، رقم: ۶۸۷۰

---

[١٤٥]: سنن ابی داؤد: باب ما یقول الرجل إذا سلم، حدیث نمبر: ١٥١٢، ٣١٠مخ.
[١٤٦]: سنن ابي داؤد: باب فی الاستغفار، حدیث نمبر: ١٥٢٢، ٣١٢ مخ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

{کلمه شهادت}

أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

ژباړه: زه شاهدي ورکوم چي د الله تعالی څخه ماسِوا بل د عبادت لائق نسته، هغه یو دئ شریک نه لري او زه شاهدي ورکوم چي محمد صلی الله علیه وسلم د الله تعالی بنده او د هغه رسول دئ.

صحيح مسلم، كتاب الطهارة، باب الذكر المستحب عقب الوضوء، رقم: ٣٤٥، سنن الترمذی، كتاب الطهارة عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب فيما يقال بعد الوضوء، رقم: ٥٠، سنن النسائی، كتاب التطبيق، باب كيف التشهد الأول، رقم: ١١٥٥، سنن أبی داؤد، كتاب الصلاة، باب ما يقول اذا سمع المؤذن، رقم: ٤٤١، سنن ابن ماجه، كتاب الطهارة وسننها، باب ما يقال بعد الوضوء، رقم:٤٦٢، مسند احمد، رقم: ١١٦، سنن الدارمی، كتاب الطهارة، باب القول بعد الوضوء، رقم:٧١٠

{کلمه تمجید}

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ.

ژباړه: الله پاک دئ او ټول تعریفونه الله تعالی لره دي او د الله څخه ماسِوا بل د عبادت لائق نسته او الله تر ټولو لوی دئ او ګناهونو څخه را ګرځیدل او پر ښو کارونو قدرت د الله تعالی له طرفه دئ چي د لوړي درجې او عظمت خاوند دئ.

سنن أبی داؤد، كتاب الصلاة، باب ما يجزىء الأمى والأعجمى من القراءة، رقم: ٧٠٨، سنن ابن ماجه، كتاب الدعاء، باب ما يدعو اذا انتبه من الليل رقم: ٣٨٦٨

{کلمه توحید}

لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ , وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ، يُحْيِي وَيُمِيتُ ، وَهُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ أَبَدًاأَبَدًا ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ كُلُّهُ ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.

ژباړه: د الله تعالی څخه بغیر بل د عبادت لائق نسته، هغه یو دئ شریک نه لري، هغه لره بادشاهي ده او هغه لره ټوله تعریفونه، هغه ژوند ورکوي، هغه مرګ ورکوي او هغه ژوندی دئ او هغه ته هیڅکله مرګ نسته، ټول خیر د هغه په قبضه کي دئ او هغه پر هر څه قدرت لري.

سنن الترمذی، كتاب الدعوات عن رسول الله صلى الله عليه وسلم، باب ما يقول اذا دخل السوق، رقم: ٣٣٥٠، سنن ابن ماجه، كتاب التجارات، باب الأسواق ودخولها، رقم:٢٢٢٦، سنن الدارمی، كتاب الاستئذان، باب ما يقول اذا دخل السوق، رقم:٢٥٧٦

(c) ketabton.com: The Digital Library

{کلمه استغفار}

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ ★ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ ★أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ★أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي ★فاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ.

ژباړه: يا الله! ته زما پروردګار ئې، ستا څخه بغير بل د عبادت لائق نسته، تا زه پيدا کړئ يم او زه ستا بنده يم او زه ستا پر عهد او وعده باندي تر خپل وس پوري ولاړ يم. زه د خپلو بدو اعمالو څخه په تا سره پنا غواړم، زه اقرار کوم چي ستا پر ما ډېري پېرزويني دي او زه پر خپله ګناه اقرار کوم نو ما معاف کړه ځکه چي ستا څخه بغير بل د ګناهونو بخښونکئ نسته.

(مشکوة: صفحه: ۲۰۴)

{د استغفار لنډي کلمې}

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِى لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَىُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

ژباړه: زه د الله تعالى څخه بخښنه غواړم چي د هغه بغير بل د عبادت لائق نسته چي ژوندی دئ او د هر شي اختيار لرونکئ دئ او زه هغه ته توبه کاږم.

سنن أبی داؤد، کتاب الصلاة، باب فی الاستغفار، رقم: ۱۲۹۶، مسند أحمد، رقم: ۱۰۶۵۲، (مشکوة: صفحه: ۲۰۵)

{کلمه رد کفر}

أَللّٰهُمَّ اِنِّیْ أَعُوْذُبِکَ مِنْ أَنْ أُشْرِکَ بِکَ شَيْأً وَّ أَنَا أَعْلَمُ بِهِ ★ وَأَسْتَغْفِرُکَ لِمَا لَا أَعْلَمُ بِهِ تُبْتُ عَنْهُ ★ وَتَبَرَّأْتُ مِنَ الْکُفْرِ وَالشِّرْکِ وَالْکِذْبِ وَالْغِيْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِيْمَةِ وَ الْفَوَاحِشِ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِیْ کُلِّهَا★وَأَسْلَمْتُ وَأَقُوْلُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ.

ژباړه: يا الله! زه په تا سره پناه غواړم چي يو شی........او ستا شريک ئې کړم او زه بخښنه غواړم په تا سره له هغي ګناه څخه چي زه په خبر نه يم. يا الله! ما د هري ګناه څخه توبه وکړه او زه بېزاره سوم د کفر، شرک، درواغو، غيبت، بدعت، شيطانت، بې حيا خبرو، پر چا تور پوري کول (تهمت لګول) او ټولو ګناهو څخه او زه مسلمان يم او (په پاک زړه سره) وايم چي د الله تعالى څخه بغير بل معبود نسته او محمد صلی الله عليه وسلم د الله جل جلاله رسول دئ.

قد نقل اهل العلم هذه الکلمات المبارکة فی کتب الاحاديث او فی الکتب الاسلاميه و معانيها صحيحة و مفهومها مقبول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره	کتاب	طبع
۱	القرآن	تنزيل من رب العلمين
۲	صحيح البخاري	دارالسلام رياض
۳	صحيح مسلم	دارالسلام رياض
۴	الجامع الترمذی	دارالسلام رياض
۵	سنن ابی داؤد	دارالسلام رياض
۶	سنن ابن ماجه	دارالسلام رياض
۷	سنن النسائي	دارالسلام رياض
۸	المصنف لابن ابی شيبه	المجلس العلمي بيروت لبنان
۹	مرقاة المفاتيح	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۰	کنزالعمال	دارالکتب علميه بيروت لبنان
۱۱	فتح الباری لابن حجر عسقلاني	قديمي کتب خانه کراچي
۱۲	نصب الرايه	مکتبه حقانيه پېښور
۱۳	مسند احمد بن حنبل	مؤسسة الرسالة بيروت لبنان
۱۴	سنن دارمی	دارالحديث قاهره
۱۵	ردالمحتار	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۶	هدايه	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۷	هنديه	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۸	حاشية الطحطاوی	مکتبه رشيديه کوئټه
۱۹	الفقه الحنفی فی ثوبه الجديد	مکتبه حقانيه پېښور

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library